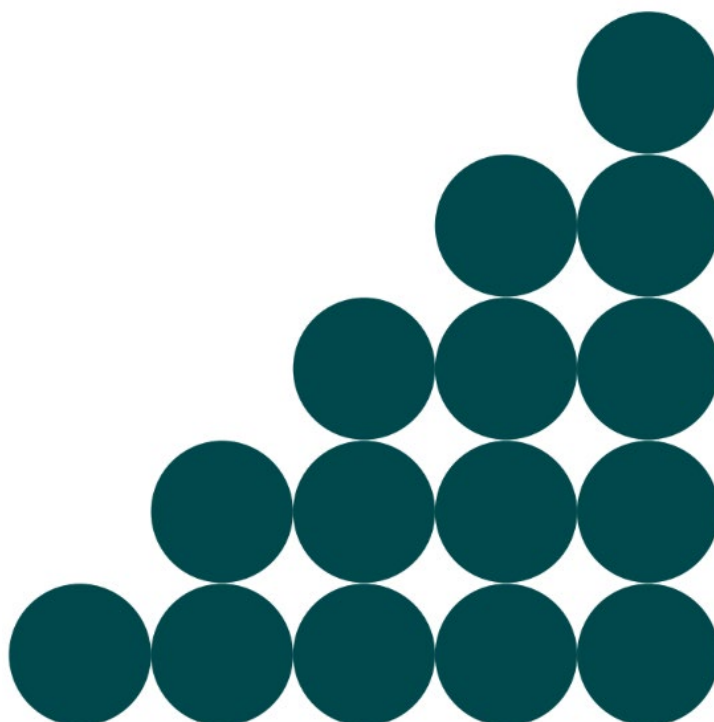




Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut

Käytännöt ja toimintatavat kaksikielisessä opetuksessa

Ruotsin kielikylpyopetus
Englannin laajamittainen kaksikielinen opetus



Sisältö

1 JOHDANTO	2
2 KAKSIKIELISEN OPETUKSEN TAVOITTEET	2
3 KAKSIKIELISEEN OPETUKSEEN LIITTYVIÄ KESKEISIÄ TERMEJÄ JA KÄSITTEITÄ.....	3
4 KOKKOLAN KAKSIKIELISEN OPETUKSEN VALINTAKRITEERIT JA VALINTAPROSESSI	4
5 KAKSIKIELISEN OPETUKSEN KESKEISET OPETUSSUUNNITELMAKIRJAUKSET JA TUNTIJAKO KOKKOLASSA	5
5.1 YLEISET OPETUSSUUNNITELMAN KIRJAUKSET	5
5.2 ÄIDINKIELEN OPETUS	5
5.3 KIELIKYLPYKIELEN/KOHDEKIELEN OPETUS	6
5.4 OPPIAINEIDEN OPETUS KIELIKYLPYKIELELLÄ/KOHDEKIELELLÄ JA KOULUN OPETUSKIELELLÄ.....	6
5.5 KOKKOLAN KAUPUNGIN RUOTSIN KIELIKYLPYOPETUKSEN TUNTIJAKO	7
5.6 KOKKOLAN KAUPUNGIN ENGLANNIN LAAJAMITTAISEN KAKSIKIELISEN OPETUKSEN TUNTIJAKO	7
5.7 TEEMOJEN OPETUS ÄIDINKIELELLÄ JA KIELIKYLPY- TAI KOHDEKIELELLÄ 5. JA 6. LUOKALLA	8
5.8 OPPIAINEIDEN SISÄLTÖJEN JA TEEMOJEN OPETUS ÄIDINKIELELLÄ JA KIELIKYLPY- TAI KOHDEKIELELLÄ 7-9 LUOKILLA	8
5.8.1 <i>Oppiaineiden opetus ruotsin kielikylvyssä.....</i>	<i>8</i>
5.8.2 <i>Oppiaineiden opetus englannin laajamittaisessa kaksikielisessä opetuksessa.....</i>	<i>12</i>
6 KIELITIETOISUUS	15
7 KAKSIKIELISEN OPETUKSEN KESKEISIÄ OPETUS- JA OPPIMISMENETELMIÄ.....	16
7.1 YLEISTÄ KAKSIKIELISEN OPETUKSEN MENETELMISTÄ.....	16
7.2 KESKEISIÄ KAKSIKIELISEN OPETUKSEN OPETUSMENETELMIÄ VARHAISKASVATUKSESSA JA ESIOPETUKSESSA.	16
7.4 KESKEISIÄ KAKSIKIELISEN OPETUKSEN OPETUSMENETELMIÄ ALAKOULUSSA	17
7.5 KESKEISIÄ KAKSIKIELISEN OPETUKSEN OPETUSMENETELMIÄ YLÄKOULUSSA	18
8 OPPIMISEN ARVIOINTI KAKSIKIELISESSÄ OPETUKSESSA	20
8.1 YLEISTÄ OPPIMISEN ARVIOINNISTA KAKSIKIELISESSÄ OPETUKSESSA	20
8.2 ARVIOINTI VARHAISKASVATUKSESSA JA ESIOPETUKSESSA	20
8.3 OPPIMISEN ARVIOINTI ALAKOULUSSA.....	21
8.4 OPPIMISEN ARVIOINTI YLÄKOULUSSA	24
9 ERITYISOPETUKSEN TOIMINTATAVAT KAKSIKIELISESSÄ OPETUKSESSA	26
9.1 YLEISTÄ ERITYISOPETUKSEN TOIMINTATAVOISTA KAKSIKIELISESSÄ OPETUKSESSA.....	26
9.2 ERITYISOPETUS KAKSIKIELISEN OPETUKSEN NIVELVAIHEISSA	26
9.3 SUOMEN KIELEN KEHITTÄMISEN ARVIOINTI JA TUKI.....	27
9.4 HUOLTAJIEN TUKI	28
9.5 KIELIKYLVYN PURKAMISEN PERUSTEET JA PROSESSI	28
10 YHTEISTYÖ KOTIEN JA HUOLTAJIEN KANSSA.....	29
10.1 YLEISTÄ KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖSTÄ KAKSIKIELISESSÄ OPETUKSESSA	29
10.2 YHTEISTYÖ KOTIEN KANSSA KAKSIKIELISESSÄ VARHAISKASVATUKSESSA JA ESIOPETUKSESSA	29
10.3 YHTEISTYÖ KOTIEN KANSSA KAKSIKIELISESSÄ PERUSOPETUKSESSA ALAKOULUSSA	29
10.4 YHTEISTYÖ KOTIEN KANSSA KAKSIKIELISESSÄ PERUSOPETUKSESSA YLÄKOULUSSA	30
11 KAKSIKIELISEN OPETUKSEN VUOSIKELLO & TAPAHTUMAT	31
12 KOORDINAATIORYHMÄ, KEHITTÄMISTYÖ JA OSAAMISEN KEHITTÄMINEN	33
13 SISÄINEN JA ULKOINEN VIESTINTÄ & YHTEISTYÖ SIDOSRYHMIEN KANSSA.....	34
14 ASIAKIRJAN ARVIOINTI	35

1 Johdanto

Kokkolassa aloittaa vuosittain 5-vuotiaiden ryhmä sekä ruotsin kielikylvyssä että englannin laajamittaisessa opetuksessa. Kumpaankin ryhmään valitaan enintään 21 lasta, jotka jatkavat kaksikielisessä opetuksessa perusopetuksen loppuun saakka. Kokkolan kaksikielisessä opetuksessa on vuosittain mukana yhteensä 22 ryhmää, joihin kuuluvat 5-vuotiaiden ryhmät, esiopetuksen ryhmät sekä vuosiluokkien 1-9 oppilaat. Kaksikieliseen toimintaan osallistuu siis samanaikaisesti noin 460 lasta ja oppilasta. Heidän kanssaan toimivaa henkilökuntaa, varhaiskasvattajia, opettajia, ohjaajia ja esihenkilöitä on n. 45. Kaksikielisessä opetuksessa olevien lasten huoltajia on noin 900. Kaksikielinen opetus Kokkolassa koskettaa vuosittain suoraan noin 1 400 henkilöä.

Käytänteet ja toimintatavat kaksikielisessä opetuksessa -asiakirja kuvaa ja määrittelee Kokkolassa kaksikielistä opetusta tarjoavien yksiköiden tavoitteita, keskeisiä toimintatapoja ja arjen käytänteitä. Se luo kehykset ruotsin kielikylvyn ja englannin laajamittaisen kaksikielisen opetuksen toiminnalle ja osaltaan varmistaa, että eri osapuolet noudattavat yhdessä sovittuja toimintatapoja.

Tämä asiakirja kuvaa kaksikielisen opetuksen keskeisimpiä periaatteita ja sisältää poimintoja varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen valtakunnallisista ja paikallisista opetussuunnitelmista. Kokonaisuudessaan Opetus- ja kasvatuslautakunnan hyväksymät opetussuunnitelmat ovat normeja, joita noudatetaan kaksikielisessä opetuksessa. Opetussuunnitelmat kokonaisuudessaan löytyvät e-perusteista ja niitä ei sisällytetä tähän asiakirjaan.

Kokkolan kaksikielisen opetuksen käytänteet ja toimintatavat -asiakirja on laadittu yhteistyössä varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen henkilöstön kanssa. Asiakirja on suunnattu oppilaiden huoltajille, oppilaille, opetushenkilökunnalle, varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen hallinnolle, kaksikielisen opetuksen muille sidosryhmille ja kaksikielisestä opetuksesta kiinnostuneille. Asiakirja on tuotettu Opetushallituksen kaksikieliselle opetukselle myöntämän hankerahoituksen avulla.

2 Kaksikielisen opetuksen tavoitteet

Kaksikielisellä opetuksella pyritään saavuttamaan hyvä ja monipuolinen kielitaito sekä koulun opetuskielessä että kohdekielessä. Kaksikielisen opetuksen pitkántähtäimen tavoitteena on perustan luominen elinikäiselle kielten oppimiselle sekä kielten ja kulttuurien moninaisuuden arvostamiselle. Kaksikielisessä opetuksessa oppilaille tarjotaan autenttinen kielenkäyttöympäristö.

Kaksikielisessä opetuksessa painottuu luonnollinen viestintä ja vuorovaikutus, toiminnallisuus ja oppilaiden aktiivinen kielenkäyttö. Oppilaan mahdollisuuksia käyttää kieltä oppiainekohtaisesti sekä koulun opetuskielessä että kielikylpykielessä/kohdekielessä tuetaan tietoisesti. Koulun opetuskieli ja kielikylpykieli/kohdekieli muodostavat kokonaisuuden, ja molempien kielten oppimista tuetaan yhteistyössä kotien ja huoltajien kanssa. Kaksikielinen opetus heijastuu koko koulun toimintakulttuuriin. Opetuksessa korostuu havainnollisuus ja konkreettisuus, oppilaskeskeiset työtavat ja vuorovaikutteisuus. Oppilaita rohkaistaan käyttämään kielikylpykieltä/kohdekieltä eri oppiainesisältöjä opiskeltaessa. Tavoitteena on, että oppilaat ovat samanaikaisesti sekä kielen oppijoita että kielen käyttäjiä.

3 Kaksikieliseen opetukseen liittyviä keskeisiä termejä ja käsitteitä

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan kaksikielisen opetuksen eri lajit ovat laajamittainen kaksikielinen opetus ja suppeampi kaksikielinen opetus.

Laajamittaista kaksikielistä opetusta ovat:

- Kotimaisten kielten varhainen täydellinen kielikylpy, jossa osa opetuksesta järjestetään koulun varsinaisella opetuskielellä ja osa ruotsin, suomen tai saamen kielellä.
- Muu laajamittainen kaksikielinen opetus, jossa käytetään koulun opetuskielen lisäksi yhtä tai useampaa kieltä eli kohdekieltä ja jossa vähintään 25 % perusopetuksen koko oppimäärän opetuksesta järjestetään kohdekielellä.

Suppeampaa kaksikielistä opetusta ovat:

- kielirikasteinen opetus, jossa alle 25 % oppiaineiden sisällöstä opetetaan muulla kuin koulun kohdekielellä. Opetusta voi olla esiopetuksessa, ja se voi kestää koko perusopetuksen ajan tai vain osan siitä.

Kaksikielinen opetus: Suomessa koulun varsinainen opetuskieli on suomi tai ruotsi ja joissakin tapauksissa saame, romani tai viittomakieli. Opetuksessa voidaan perusopetuslain mukaan käyttää koulun varsinaisen opetuskielen lisäksi myös muuta kieltä, jos arvioidaan, että se ei vaaranna oppilaiden mahdollisuutta seurata opetusta. Kaksikielisessä opetuksessa osa opetuksesta annetaan osin jollain muulla kielellä kuin koulun opetuskielellä. Tätä kieltä kutsutaan kohde- tai kielikylpykieleksi. (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014)

Kotimaisten kielten varhainen täydellinen kielikylpy: Kotimaisten kielten varhaisella täydellä kielikylvyllä tarkoitetaan varhaisintaan kolmevuotiaana ja viimeistään esiopetuksesta alkavaa ja perusopetuksen loppuun kestävää ohjelmaa, jossa osa opetuksesta järjestetään koulun varsinaisella opetuskielellä ja osa toisella kotimaisella kielellä tai saamen kielellä. Kyseisestä kielestä käytetään tässä nimitystä kielikylpykieli. Kielikylpykielellä annettavan opetuksen osuus varhaisessa täydellisessä kielikylvyssä on koko ohjelman ajan vähintään 50 % niin, että varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa kielikylpykielen osuus on lähes 100 %, vuosiluokilla 1–2 noin 90%, vuosiluokilla 3–4 noin 70% ja vuosiluokilla 5–9 keskimäärin 50%. Osuus lasketaan vuosiluokan koko tuntimäärästä. (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014)

→ Kokkolassa ruotsin kielikylpyopetus toteutetaan kotimaisten kielten varhaisen täydellisen kielikylvyn mallin mukaisesti, jolloin varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa kielikylpykielen osuus on lähes 100 %, vuosiluokilla 1-2 noin 90%, vuosiluokilla 3-4 noin 70% ja vuosiluokilla 5-9 keskimäärin 50%.

Muu laajamittainen kaksikielinen opetus: Laajamittaisella kaksikielisellä opetuksella tarkoitetaan opetusta, jossa vähintään 25 % perusopetuksen koko oppimäärän opetuksesta järjestetään kohdekielellä. Osuus lasketaan koko tuntimäärästä niillä vuosiluokilla, joilla laajamittaista kaksikielistä opetusta toteutetaan. Laajamittainen kaksikielinen opetus voi alkaa jo esiopetuksessa ja kestää koko perusopetuksen ajan tai vain osan siitä. (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014)

→ Kokkolassa englannin laajamittainen kaksikielinen opetus toimii varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja 1-6 luokilla varhaisen täydellisen kielikyvyn mallin mukaisesti. Siirryttäessä 7-9 luokille Kokkolassa toimitaan muun laajamittaisen kaksikielisen opetuksen mukaisesti, joten 7-9 luokilla englanninkielistä opetusta on noin 25 %.

CLIL opetus: CLIL tulee sanoista Content and Language Integrated Learning, mikä tarkoittaa kielenopetuksen menetelmää, jossa oppiaineiden asiasisältöjä opiskellaan vieraalla kielellä. CLIL-opetuksessa opetetaan samanaikaisesti sekä kieltä että sisältöä, ja tilanteesta riippuen opetus voi olla enemmän sisältöä painottavaa tai kieltä painottavaa tai molempia osa-alueita painotetaan yhtä paljon.

4 Kokkolan kaksikielisen opetuksen valintakriteerit ja valintaprosessi

Alla kuvatut varhaiskasvatuspalvelujen ohjeet, kriteerit, prosessinkuvaus sekä muut huomioitavat asiat on hyväksytty Opetus- ja kasvatuslautakunnassa 16.01.2024 § 7 ja otettu käyttöön vuoden 2024 elokuussa aloittavista kaksikielisen opetuksen ryhmistä alkaen.

Ennen kielikylpyyn tai kaksikieliseen opetukseen hakeutumista:

- Huoltajan tulee tiedustella, millaisia ovat varhaiskasvatuksen yksikön havainnot lapsen kielen kehityksestä ja tukevatko ne ajatusta hakeutua kaksikieliseen opetukseen.
- Kotihoidossa olleen lapsen kohdalla huoltajan tulee selvittää neuvolan havainnot lapsen kielellisestä kehityksestä.
- Huoltajan tulee osallistua infotilaisuuteen ennen hakemuksen jättämistä.
- Huoltajan tulee varautua seuraavaan: jos lapsi tarvitsee tukea jo varhaiskasvatuksessa, huoltajien tulee sitoutua tarvittaviin tukitoimiin, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyöhön sekä mahdollisesti kaksikielisen varhaiskasvatuksen keskeyttämiseen.

Valintakriteerit:

- Lapsen asuinpaikka on Kokkola.
- Lapsen äidinkieli on suomi tai lapsi omaa hyvät suomen kielen taidot. (Varhaiskasvatuksen opettajat tai erityisopettajat havainnoivat mm. lasten kielitaitoa ja antavat lausunnon kielitaidon riittävydestä sekä lapsen edellytyksistä siirtyä kielikylpyopetukseen.)
- Huoltajat sitoutuvat siihen, että lapsi jatkaa ruotsin kielikylpyopetuksessa tai englannin laajamittaisessa kaksikielisessä perusopetuksessa vuosiluokkien 1-9 ajan.
- Huoltajat vastaavat lapsen kuljettamisesta kaksikielistä varhaiskasvatusta järjestävään yksikköön.

Valintaprosessi:

- Varhaiskasvatuksessa sekä ruotsin kielikylpyryhmässä että englannin kaksikielisessä ryhmässä on 21 paikkaa.
- Jos hakijoita on enemmän kuin paikkoja, valinta suoritetaan arvonnalla.
- Ilman paikkaa jääneet hakijat jäävät arvonnalla mukaisessa järjestyksessä varasijalle.
- Jos kielikylpypaikkoja vapautuu, ne voidaan täyttää jonotuslistan mukaisessa järjestyksessä.
- Harkinnan ja mahdollisuuksien mukaan perusopetuksen aikana ryhmää voidaan täydentää.
- Kielitaidon riittävyys molemmilla kielillä selvitetään ennen paikan myöntämistä.
- Hakemukseen voi lisätä ensisijaisen toiveen lisäksi myös toissijaisen toiveen. Toissijainen toive huomioidaan, jos lapsi ei saa paikkaa ensisijaisesti toivotusta ryhmästä ja toisella sijalla olevaan ryhmään on jäänyt vapaita paikkoja.

Muuta huomioitavaa valintaprosessissa:

- Huoltajat sitoutuvat havainnoimaan, tukemaan ja ylläpitämään lapsen kielitaidon kehittymistä äidinkielellä.
- Mikäli lapsella on kielellinen erityisvaikeus, kehityksellinen kielihäiriö, viivästynyt kielenkehitys ei kaksikielinen opetus ole suositeltavaa.
- Varhaiskasvatuksen henkilöstö ja erityisopettaja havainnoivat lapsen kasvua ja kehitystä tiiviissä yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus tekee lapsen esiopetusvuonna yhteistyötä myös perusopetuksen kanssa, kun kouluvalmiutta kartoitetaan.
- Maksutonta koulukuljetusta ei järjestetä erikseen, koska kyseessä ei ole lähikoulu.
- Kaksikielinen varhaiskasvatus tai opetus saatetaan myös keskeyttää, mikäli todetaan, ettei siinä jatkaminen ole lapsen edun mukaista.

Valintaperusteiden tarkasteluajankohtana käytetään hakuajan päättymispäivää. Haku aika on vuosittain helmikuussa. Tarkempi haku aika ilmoitetaan vuosittain varhaiskasvatuksen verkkosivuilla: [Kaksikieliseen varhaiskasvatukseen hakeminen](#).

5 Kaksikielisen opetuksen keskeiset opetussuunnitelmakirjaukset ja tuntijako Kokkolassa

5.1 Yleiset opetussuunnitelman kirjaukset

Kaikkia oppiaineita pyritään opettamaan perusopetuksen kestäessä sekä kielikylpykielellä että koulun opetuskielellä, mutta ei molemmilla kielillä samanaikaisesti. Opettajat toimivat joko koulun opetuskielen tai kielikylpykielen mukaisina kielellisinä malleina. Opettajalla on yksikielinen rooli kielikylpyryhmässä. Opetuskielen vaihtuessa vaihtuu siis myös opettaja. Opetusmateriaali on samankielistä kuin opetus.

→ Kokkolassa 1-6 luokilla opettaja vaihtuu aina opetuskielen vaihtuessa. Yläkoulussa 7-9 luokilla aineenopettajajärjestelmässä opettaja vaihtuu kielen vaihtuessa vain yksittäisissä aineissa. Useimmissa aineissa sama opettaja opettaa sekä kielikylpykielellä/kohdekielellä opetettavat jaksot että äidinkielellä opetettavat jaksot.

Kaikissa oppiaineissa tulee saavuttaa valtakunnallisen perusopetuksen opetussuunnitelman tavoitteet.

Opetuksen järjestäjänä Kokkolan kaupunki on määritellyt paikallisessa opetussuunnitelmassa:

- kenelle kaksikielinen opetus on tarkoitettu ja mitkä ovat oppilaaksi oton periaatteet
- mikä on kielikylpykielen/kohdekielen sekä koulun opetuskielen tuntijako
- mitkä oppiaineet tai oppiaineiden sisältöalueet opetetaan koulun opetuskielellä ja mitkä kielikylpykielellä/kohdekielellä
- mitkä ovat kielikylpykielellä/kohdekielellä opettavien oppiaineiden keskeiset kielelliset tavoitteet
- mitkä ovat kielikylpykielen/kohdekielen ja tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain.

Varhaiskasvatuksen suunnitelma löytyy kaupungin verkkosivuilta ([varhaiskasvatussuunnitelma](#)). Kokkolan esiopetuksen opetussuunnitelma löytyy ePerusteista ([esiopetussuunnitelma](#)). Kokkolan perusopetuksen opetussuunnitelma löytyy ePerusteista ([perusopetuksen opetussuunnitelma](#)), samoin kaksikielisen opetuksen täydennetyt opetussuunnitelmakirjaukset ([kaksikielisen opetuksen järjestäminen](#)).

5.2 Äidinkielen opetus

Perusopetuslain mukainen opetuskieli määrittelee, millä kielellä äidinkielen ja kirjallisuuden opetus annetaan. Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärän ja A1-kielen oppimäärän tunnit voidaan kuitenkin tarvittaessa yhdistää valtioneuvoston asetuksen mukaisesti. Yhdistetystä tuntimäärästä on tällöin vähintään puolet opetettava koulun varsinaisella opetuskielellä.

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa ja kielikylpykielessä on osittain yhteisiä tavoitteita ja sisältöjä. Äidinkielen ja kirjallisuuden sekä kielikylpykielen/kohdekielen opetussuunnitelmat laaditaan opettajien yhteistyönä niin, että kaikki äidinkielen ja kirjallisuuden sisällöt tulevat katetuiksi ja tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen sekä kielikylpykielen/kohdekielen opetuksen välillä on siirtovaikutusta varsinkin, kun kielikylpykielen/kohdekielen opetuksen tuntimäärä on suuri ja opetus aloitetaan varhain.

Lukemaan ja kirjoittamaan opettaminen tapahtuu vuosiluokilla 1-2 ainoastaan kielikylpykielellä/kohdekielellä. Äidinkielellä lukemiseen ja kirjoittamiseen tutustutaan alkuopetuksen aikana. Oppilaan kielikylpykielen/kohdekielen kehityksen tukemiseksi opetus järjestetään niin, että oppilaat saavat sekä lukuaineissa että taito- ja taideaineissa riittävästi opetusta kielikylpykielellä/kohdekielellä. Siirtovaikutuksen suuruus vaihtelee sisältöaiheittain.

Äidinkielen ja kohde-/kielikylpykielen toisiaan tukeva vaikutus on olennainen osa oppilaan kielellisen kehittymisen prosessia. Äidinkielisen opetuksen tuntimäärä on vähäinen varsinkin alimmilla luokilla verrattuna tavallisen

suomenkielisen luokan äidinkielen opetukseen. Sekä äidinkieli että kohde-/kielikylpykieli tukevat toistensa kehittymistä. Tästä syystä äidinkielen vähäisempi tuntimäärä opetuksessa ei olennaisesti vaikuta oppilaan oppimiseen. Vuosiluokkaiset tavoitteet kolmannesta luokasta eteenpäin sovelletaan käytettävissä olevaan tuntimäärään käyttäen opetussuunnitelmassa määriteltyjä sisältöjä. Tämä huomioidaan myös arvioinnissa. Kuudennen luokan päättyessä kohde- ja kielikylpyopetuksessa olevien oppilaiden äidinkielen osaamisen taso täyttää opetussuunnitelmassa määritellyt kriteerit. (päivitetty 24.6.2021 Sivistyslautakunta § 83.)

5.3 Kielikylpykielen/kohdekielen opetus

Opetuksen järjestäjä määrittelee paikallisesti kielikylpykielille/kohdekielille asetettavat tavoitteet ja sisällöt. Tavoitteiden asettamisessa voidaan hyödyntää esimerkiksi Kielitaidon tasojen kuvausasteikkoa. Kielikylpykielen/kohdekielen opetuksessa kehitetään oppilaiden kielitaitoa monipuolisesti ja samalla ottaen huomioon eri oppiaineiden asettamat vaatimukset kielitaidolle. Oppiaineiden opetuksen muuttuessa käsitteellisemmäksi tarvitaan myös vaativamman asiatekstin tuottamis- ja ymmärtämistaitoja sekä taitoa keskustella vaativista aiheista. Myös oikeakielisyyteen kiinnitetään huomiota lisääntyvässä määrin. Kielikylpykielen/kohdekielen kehittymistä tuetaan ja seurataan.

Kielikylpykieli/kohdekieli on Kokkolassa samalla oppilaan A1-kieli.

5.4 Oppiaineiden opetus kielikylpykielellä/kohdekielellä ja koulun opetuskielellä

Eri oppiaineiden opetus kielikylpykielellä/kohdekielellä edellyttää opettajalta kielitietoista ja kielipedagogista otetta sekä riittävää kielenhallintaa. Tarvitaan yhteistä pohdintaa siitä, millaiset kielenkäytön konventiot ja millaiset tekstit ovat millekin oppiaineelle tyypillisiä. Näin määritellään kielellisiä tavoitteita eri oppiaineissa. Opetuksessa korostuu havainnollisuus ja konkreettisuus, oppilaskeskeiset työtavat ja vuorovaikutteisuus. Oppilaita rohkaistaan käyttämään kielikylpykieltä/ kohdekieltä eri oppiainesisältöjä opiskeltaessa. Tavoitteena on, että oppilaat ovat samanaikaisesti sekä kielen oppijoita että kielen käyttäjiä. Oppilaiden kielikylpykielen/kohdekielen tuottamista tuetaan opettajan ja muiden oppilaiden vertaistuellä.

Opetuksessa varmennetaan, että oppilaiden äidinkielenä käsitteiden hallinta sekä tekstien ymmärtäminen ja tuottaminen kehittyvät ikäkauden mukaiselle tasolle myös eri oppiaineiden opetuksessa. Myös koulun opetuskielellä (suomeksi) annettavassa opetuksessa edellytetään opettajalta kielitietoista ja kielipedagogista otetta.

5.5 Kokkolan kaupungin ruotsin kielikylpyopetuksen tuntijako

Kokkolan kaupungin kielikylpyopetuksen tuntijako - kielikylpykieli ruotsi

Tuntijako ruotsin kielikylpyopetuksessa

Vuosiluokka	1		2		3		4		5		6		1 - 6 YHTEENSÄ	Vuosiluokka	7		8		9		7 - 9 YHTEENSÄ	1-9 YHTEENSÄ	
Oppiaine	SU	RU	SU	RU	SU	RU	SU	RU	SU	RU	SU	RU		Oppiaine	SU	RU	SU	RU	SU	RU			
Aidinkieli ja kirjallisuus	2		2		3		3		3		3		16	Aidinkieli ja kirjallisuus	3		3		4		10	26	
Ruotsi A1-kieli (kielikylpykieli)		7		6		5		4		4		4	30	Ruotsi A1-kieli (kielikylpykieli)		3		3		3		9	39
Englanti A2-kieli					2		2		2		2		8	Englanti A2-kieli	2		3		3		8	16	
Matematiikka		3		4		4		4	2	2	1	2	22	Matematiikka	1,5	1,5	2	2	2	2	11	33	
Ympäristöoppi		2		2	1	1	1	2	1	2	1	1	14	Ympäristöoppi								14	
Biologia														Biologia		1		1		2		4	4
Maantieto														Maantieto		1		1		1		3	3
Fysiikka														Fysiikka	1		1,5		1		3,5	3,5	
Kemia														Kemia	1		1,5		1		3,5	3,5	
Terveystieto														Terveystieto		0,5		1,5	1		3	3	
Uskonto/Elämäntutkimustieto	1		1		1	1	1		1		1		7	Uskonto/Elämäntutkimustieto	1		1		1		3	10	
Historia									1		1	2	3	Historia		2		2				4	7
Yhteiskuntaoppi									1		1		2	Yhteiskuntaoppi						3		3	5
Musiikki		1		1		1	1		1		1		6	Musiikki		2						2	8
Kuvataide		1		1		2		2		1		1	8	Kuvataide	2							2	10
Käsityö		2		2	1	1	1	1	1	1	1	1	12	Käsityö	3							3	15
Liikunta		2		2		2		3	3		3		15	Liikunta		2		3		2		7	22
Kotitalous														Kotitalous		3						3	3
Taide- ja taitoaineiden valinnaiset														Taide- ja taitoaineiden valinnaiset			2		2		4	4	
Valinnaiset aineet							1		1		1		3	Valinnaiset aineet			2		2		4	7	
Oppilaanohjaus														Oppilaanohjaus	0,5		0,5		1		2	2	
Yhteensä kielittäin*	3	18	3	18	8	17	10	16	16	11	15	11	146		15	16	16,5	13,5	18	13	92	238	
Yhteensä		21		21		25		26		27		26	146			31		30		31		92	238

*suhdeluku tarkentuu taito- ja taideaineiden osalta lukuvuosittain

SU = opetuskieli suomi

RU = opetuskieli ruotsi

5.6 Kokkolan kaupungin englannin laajamittaisen kaksikielisen opetuksen tuntijako

Kokkolan kaupungin laajamittaisen kaksikielisen opetuksen tuntijako - kohdekieli englanti

Tuntijako englannin laajamittaisessa kaksikielisessä opetuksessa

Vuosiluokka	1		2		3		4		5		6		1 - 6 YHTEENSÄ	Vuosiluokka	7		8		9		7 - 9 YHTEENSÄ	1-9 YHTEENSÄ
Oppiaine	SU	EN	SU	EN	SU	EN	SU	EN	SU	EN	SU	EN		Oppiaine	SU	EN	SU	EN	SU	EN		
Aidinkieli ja kirjallisuus	2		2		3		3		3		3		16	Aidinkieli ja kirjallisuus	3		3		4		10	26
Ruotsi A2-kieli					2		2		2		2		8	Ruotsi A2-kieli	2		2		2		6	14
Englanti A1-kieli (kohdekieli)		7		6		5		4		4		4	30	Englanti A1-kieli (kohdekieli)		3		3		4	10	40
Matematiikka		3		4		4		4	2	2	1	2	22	Matematiikka	2	1	3	1	3	1	11	33
Ympäristöoppi		2		2	1	1	1	2	1	2	1	1	14	Ympäristöoppi								14
Biologia														Biologia		1	1		1	1	4	4
Maantieto														Maantieto		1	1		1		3	3
Fysiikka														Fysiikka	1		1,5		1		3,5	3,5
Kemia														Kemia	1		1,5		1		3,5	3,5
Terveystieto														Terveystieto	0,5		1,5		1		3	3
Uskonto/Elämäntutkimustieto	1		1		1	1	1		1		1		7	Uskonto/Elämäntutkimustieto	1		1		1		3	10
Historia										1		2	3	Historia		2		2			4	7
Yhteiskuntaoppi										1		1	2	Yhteiskuntaoppi						3	3	5
Musiikki		1		1		1	1		1		1		6	Musiikki		2					2	8
Kuvataide		1		1		2		2		1		1	8	Kuvataide	2						2	10
Käsityö		2		2	1	1	1	1	1	1	1	1	12	Käsityö	3						3	15
Liikunta		2		2		2		3	3		3		15	Liikunta	2		3		2		7	22
Kotitalous														Kotitalous		3					3	3
Taide- ja taitoaineiden valinnaiset														Taide- ja taitoaineiden valinnaiset			2		2		4	4
Valinnaiset aineet							1		1		1		3	Valinnaiset aineet			2		2		4	7
Oppilaanohjaus														Oppilaanohjaus	0,5		0,5		1		2	2
Yhteensä kielittäin*	3	18	3	18	8	17	10	16	16	11	15	11	146		21	10	23	6	22	9	91	237
Yhteensä		21		21		25		26		27		26	146			31		29		31		237

*suhdeluku tarkentuu taito- ja taideaineiden osalta lukuvuosittain

SU = opetuskieli suomi

EN = opetuskieli englanti

5.7 Teemojen opetus äidinkielellä ja kielikylpy- tai kohdekielellä 5. ja 6. luokalla

KK = Opetetaan kielikylpykielellä ruotsiksi / kohdekielellä englanniksi

AI = Opetetaan äidinkielellä

Teemat 5. luokalla:	Teemat 6. luokalla:
Oma historia KK Antiikin Kreikka AI Ihmisen biologia KK Euroopan karttatieto AI Euroopan kulttuuritieto KK Kestävä kehitys KK Antiikin Rooma KK Esihistoria KK Metsä AI Vaaralliset aineet AI Maa osana aurinkokuntaa AI Egypti KK	Renessanssi KK Keskiaika KK Suomen keskiaika AI Uusi aika Suomessa AI Maailma ympärillämme, Australia KK Metsä AI Vesi AI Sähkö AI Maailma ympärillämme, karttataidot KK AI Maailma ympärillämme, Aasia KK Maailma ympärillämme, Afrikka KK (tämä jo 5.luokalla) Hyvä terveys KK

5.8 Oppiaineiden sisältöjen ja teemojen opetus äidinkielellä ja kielikylpy- tai kohdekielellä 7-9 luokilla

5.8.1 Oppiaineiden opetus ruotsin kielikylvyssä

Ruotsin kielikylpyopetuksessa seuraavat oppiaineet opetetaan 7-9 luokilla kokonaan ruotsiksi:

- A1-kieli, ruotsi (kielikylpykieli)
- Liikunta
- Kotitalous (7. lk)

Ruotsin kielikylpyopetuksessa seuraavat oppiaineet opetetaan 7-9 luokilla kokonaan suomeksi:

- Äidinkieli ja kirjallisuus
- Fysiikka
- Kemia
- Uskonto/elämäkatsomustieto
- Oppilaanohjaus
- Kuvataide (7. lk)
- Käsityö (7. lk)
- Valinnaiset aineet (8. ja 9. lk)

Muissa oppiaineissa opetus tapahtuu joko äidinkielellä (suomi) tai kielikylpykielellä (ruotsi) seuraavasti:

Oppiaine: Matematiikka		
Vuosiluokka	Kieli	Sisältöalueet
7. luokka	Svenska	Tal och räkneoperationer - Beräkningsordning - Heltal och decimaltal - Bråk och bråkberäkningar: summa, differens, produkt och kvot Geometrisk figur

		- Vinklar - Bisektris och normal - Cirklar - Tangent- och båginklar - Månghörningar - Trianglar - Ytor - Kongruens
	Suomi	Luvut ja laskutoimitukset - Negatiiviset luvut ja niillä laskeminen: summa, erotus, tulo ja osamäärä - Itseisarvo ja vastaluku - Sulkumerkkien poistaminen Luvuista kirjaimiin - Jaollisuus, tekijöihin jako ja alkuluvut - Suurin yhteinen tekijä ja pienin yhteinen jaettava - Muuttujat - Termien yhdistäminen - Potenssit ja laskujärjestys Yhtälön ratkaiseminen - Käänteiset laskutoimitukset - Termien siirtäminen - Lukujono Koodaus - Python-ohjelma: print-komento, muuttujat ja silmukka
8. luokka	Svenska	Potenser - Repetition - Multiplikation och division av potenser med samma bas - Potensen av en produkt, en kvot och en potens - Noll som exponent - Negativ exponent - Tiopotenser - Kvadratrot och beräkningar med kvadratrötter Mängdlära Polynom - Värdet av ett polynom - Addition av termer - Addition och subtraktion av polynom - Multiplikation av polynom - Polynomberäkningar Geometri - Enheter - Närmevärde - Area och omkrets av olika planfigurer: kvadrat, rektangel, parallelogram, triangel, parallelltrapets och månghörning - Pythagoras sats
	Suomi	Yhtälön ratkaiseminen - Käänteiset laskutoimitukset ja termien siirto, kertaus - Nimittäjien poistaminen - Yhtälön ratkaiseminen muuttujilla - Identtinen yhtälö - Toisen asteen yhtälö - Ongelmanratkaisu yhtälön avulla - Epäyhtälö - Suhde ja verranto - Suoraan ja kääntäen verrannollisuus Geometria - Ympyrän kehä, kaari ja pinta-ala - Sektorin pinta-ala - Yhdenmuotoisuus ja karttalaskut

		- Tilavuus, kuutio ja suorakulmainen särmiö Koodaus - Python-ohjelma: 7-luokan asioiden kertaus, lisää silmukoita, merkkijonot
9. luokka	Svenska	Funktioner - En funktions värde - Att rita en graf - Linjens ekvation - Parabel - En funktions egenskaper Ekvationspar - Olika samband i ett koordinatsystem - Grafisk lösning - Algebraiska lösningar: substitutionsmetoden och additionsmetoden - Tillämpningar: problemlösning med hjälp av ekvationssystem Trigonometri - Rätvinklig triangel och Pythagoras sats, repetition - Trigonometriska funktioner - Längden av en sida i en rätvinklig triangel - Storleken av en vinkel i en rätvinklig triangel Beräkningar med trianglar
	Suomi	Prosentit - Prosenttilaskuja ja prosentin määrittäminen - Muutos- ja vertailuprosentti, prosenttiyksikkö - Yhtälön käyttö prosenttilaskuissa - Verotus, korkolasku ja koron korko - Promille - Sovelluksia Tilastot ja todennäköisyydet - Tilastot ja diagrammit - Keskiarvo, tyyppiarvo, mediaani ja hajonta - Tuloperiaate, kertoma ja järjestys - Klassinen todennäköisyys - Peräkkäiset tapahtumat: toisistaan riippumattomat ja riippuvat tapahtumat Avaruusgeometria - Tasogeometria, kertaus - Kavaljeeriperspektiivi - Yksikkömuunnokset - Tilavuus ja pinta-ala eri avaruuskappaleilla: suorakulmainen särmiö, lieriö, kartio, pyramidi ja pallo - Sovelluksia: maapallo ja pyörähdyskappaleet Koodaus - Python-ohjelma: 7- ja 8-luokan asioiden kertaus, ehdot, sisäkkäiset silmukat

Oppiaine: Biologia		
Vuosiluokka	Kieli	Sisältöalueet
7. luokka	Svenska	Biologi – livets vetenskap - Livets kännetecken - Celler och fotosyntes - Taxonomi och evolution - Odling av växter
	Suomi	-
8. luokka	Svenska	-
	Suomi	Suomen luonto - Eliökokoelma - Ekologian perusteet

		- Ihminen ja luonto - Metsätyypit ja suot
9. luokka	Svenska	Människans biologi - Människans evolution, celler och vävnader - Matsmältning och utsöndring - Blod, circulation och andning - Skelettet och muskler - Hormoner - Nervsystemet och sinnena - Huden och immunsystemet - Fortplantning och ärftlighet
	Suomi	-

Oppiaine: Maantieto		
Vuosiluokka	Kieli	Sisältöalueet
7. luokka	Svenska	Förutsättning för liv - Kartor och geomedia - Jorden i rymden - Världsgeografi - Klimatet och naturresurser
	Suomi	-
8. luokka	Svenska	-
	Suomi	Suomen muuttuvat maisemat - Maisemat ja maastokartan käyttäminen - Suomen nimistö - Jääkausi ja elinympäristöjen muutokset - Omaan alueeseen vaikuttaminen
9. luokka	Svenska	Människor och kulturer - Europa på kartan - Världens befolkning - Fattigdom, rikedom och områden - Mänskliga rättigheter och hållbar utveckling
	Suomi	-

Oppiaine: Terveystieto		
Vuosiluokka	Kieli	Sisältöalueet
7. luokka		
8. luokka		
9. luokka		

Oppiaine: Historia ja yhteiskuntaoppi		
Vuosiluokka	Kieli	Sisältöalueet

7. luokka	Molemmat kielet rinnakkain	Historia
8. luokka	Molemmat kielet rinnakkain	Historia
9. luokka	Molemmat kielet rinnakkain	Yhteiskuntaoppi

Oppiaine: Musiikki		
Vuosiluokka	Kieli	Sisältöalueet
7. luokka	Svenska	Period 1 - Band instrument: elbas, gitarr, piano, ukulele, trummor - Musikens byggstenar - Klassisk musik: Vivaldi (Barocken) Period 2 - Instrumentet: Röst - Musikens byggstenar - Musik I spel, filmer, teater - Klassisk musik: Sibelius (Romantiken) Period 3 - Folkmusik I Finland - Musikens byggstenar - Musik I Finland: olika kulturer - Klassisk musik: Mozart, Beethoven (Wienklassicis men) Period 4 - Musik I olika länder - Musikens byggstenar - Klassisk musik: Påsk musik, Passion, Oratorio, Opera, Mozart, Bach, Händel Period 5 - Musik som hobby - Hur kan man jobba i musikbranschen - Klassisk musik: De mest populära kompositionerna
	Suomi	Jakso 3 - Suomalainen kansanmusiikki

5.8.2 Oppiaineiden opetus englannin laajamittaisessa kaksikielisessä opetuksessa

Englannin laajamittaisessa opetuksessa seuraavat oppiaineet opetetaan 7-9 luokilla kokonaan englanniksi:

- A1-kieli, englanti (kohdekieli)

Englannin laajamittaisessa opetuksessa seuraavat oppiaineet opetetaan 7-9 luokilla kokonaan suomeksi:

- Äidinkieli ja kirjallisuus
- Terveystieto
- Uskonto/elämäkatsomustieto
- Oppilaanohjaus
- Liikunta
- Kotitalous (7. lk)
- Kuvataide (7. lk)
- Käsityö (7. lk)
- Valinnaiset aineet (8. ja 9. lk)

Muissa oppiaineissa opetus tapahtuu joko äidinkielellä (suomi) tai kohdekielellä (englanti) seuraavasti:

Oppiaine: Matematiikka		
Vuosiluokka	Kieli	Sisältöalueet
7. luokka		
8. luokka		
9. luokka		

Oppiaine: Biologia		
Vuosiluokka	Kieli	Sisältöalueet
7. luokka	English	Biology – the science of life - Characteristics of life - Cells & photosynthesis - Taxonomy & evolution - Growing plants
	Suomi	-
8. luokka	English	-
	Suomi	Suomen luonto - Eliökokoelma - Ekologian perusteet - Ihminen ja luonto - Metsätyypit ja suot
9. luokka	English	Human biology part 1 - Human evolution, cells & tissues - Digestion & excretion - Blood, circulation & respiration - Bones & muscles
	Suomi	Ihmisen biologia, osa 2 - Hormonit - Hermosto ja aistit - Iho ja immuunipuolustus - Lisääntyminen ja perinnöllisyys

Oppiaine: Maantieto		
Vuosiluokka	Kieli	Sisältöalueet
7. luokka	English	Planet Earth – Maps and other geomedial – The basics of astronomy – Weather and climate – Earth’s crust
	Suomi	– Maailman nimistö

8. luokka	English	-
	Suomi	Suomen muuttuvat maisemat - Suomen nimistö - Maisemat ja maastokartta - Jääkausi ja sen jäljet - Ihmisen erilaiset elinympäristöt maapallolla
9. luokka	English	Humans on planet Earth - Population geography - Resources and energy - Traffic, transport and industry - Towards a better world
	Suomi	- Euroopan nimistö

Oppiaine: Historia ja yhteiskuntaoppi		
Vuosiluokka	Kieli	Sisältöalueet
7. luokka	Molemmat kielet rinnakkain	Historia
8. luokka	Molemmat kielet rinnakkain	Historia
9. luokka	Molemmat kielet rinnakkain	Yhteiskuntaoppi

Oppiaine: Musiikki		
Vuosiluokka	Kieli	Sisältöalueet
7. luokka	English	Period 1 - Band instruments - Basic elements of Music - Classical Music: Vivaldi, Barock Music Period 2 - Singing - Basic elements of Music - Music in Movies - Classical Music: Sibelius, Romantic Period Period 3 - Music cultures in Finland: Minorities - Basic elements of Music Period 4 - Music from all around the World - Classical Music: Passion, Oratorio, Opera, Mozart, Classical Period Period 5 - Music as a hobby - How to be a Musician - Classical Music: Some great compositions
	Suomi	Jakso 3 - Suomalainen kansanmusiikki

6 Kielitietoisuus

Yksi kulttuurisen moninaisuuden ilmentymä on monikielisyys. Jokainen yhteisö ja yhteisön jäsen on monikielinen. Eri kielten käyttö koulun arjessa nähdään luontevana ja kieliä arvostetaan. Kielitietoisessa yhteisössä keskustellaan kieliin ja kieliyhteisöihin kohdistuvista asenteista ja ymmärretään kielen keskeinen merkitys oppimisessa, vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä sekä identiteettien rakentumisessa ja yhteiskuntaan sosiaalistumisessa. Jokaisella oppiaineella on oma kielensä, tekstikäytäntönsä ja käsitteistönsä. Eri tiedonalojen kielet ja symbolijärjestelmät avaavat samaan ilmiöön eri näkökulmia. Opetuksessa edetään arkikielestä käsitteellisen ajattelun kieleen. Kielitietoisessa koulussa jokainen aikuinen on kielellinen malli ja myös opettamansa oppiaineen kielen opettaja. (Perusopetuksen opetussuunnitelma 2014)

Koulun toimintakulttuurissa kielitietoisuus tarkoittaa

- kielen keskeisen merkityksen tunnustamista vuorovaikutuksessa ja oppimisessa
- tietoisuutta oppilaiden eri kielistä ja kielimuodoista
- oppilaiden kielivarannon käyttämistä
- kielten arvostamista ja näkemistä oppilaitoksen arjessa

Oppimiskäsityksessä ja opetuksessa kielitietoisuus tarkoittaa

- kielen, tiedon ja oppimisen yhteyden ymmärtämistä: kielellä viestitään, tuotetaan tietoa, ajatellaan, luodaan tietorakenteita, käsitellään tunteita, rakennetaan ja ilmaistaan identiteettiä
- tiedonalojen yleisen ja erityisen kielen tuntemista
- opittavan sisällön kielilähtöistä tarkastelua, koska käytetty kieli ja tieto ovat aina yhteydessä toisiinsa
- eri aineiden tekstitaitojen tunnistamista ja kielitietoisia työtapoja kaikissa oppiaineissa

(OPH: Monilukutaitoa kielitietoisesti eri oppiaineissa)

Jokaisella oppiaineella on oma kielensä, tekstikäytäntönsä, käsitteensä ja symbolijärjestelmänsä. Kielikasvatus ja kielitietoinen opetus edellyttävät, että eri oppiaineiden opetusta suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä, yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa. Opetuksesta vastaavat aikuiset toimivat oman oppiaineensa kielellisinä malleina sekä oman oppiaineensa kielen opettajina. Tämä edellyttää opettajalta kielitietoista otetta ja oman oppiaineensa kielen sekä kielitietoisien työtapojen asiantuntijuutta. Kielitietoisesta opetuksen lähtökohdista on kielen käyttäminen eri tilanteissa. Tavoitteena on kehittää kielen oppijan ilmaisua ja vuorovaikutustaitoja. Tämä edellyttää opettajalta tietoisuutta eri oppisisältöjen tekstikäytännöistä sekä tietoista tiedonalojen kielen sanaston ja rakenteiden opettamista. (eNorssi -Kielitietoisesta opettajan opas 2019).

Kielitietoinen opettaja

- ymmärtää, että oppiaineen sisältö ja kielen opetus liittyvät toisiinsa
- havainnoi oman opetuksensa kieltä ja opetettavan oppiaineen kieltä
- auttaa oppilaita tulemaan tietoisiksi oppiaineen kielen erityispiirteistä
- ymmärtää, että tekstitaitoja (tekstien tulkintaa, analysointia, arviointia ja tuottamista) opetetaan kaikissa oppiaineissa
- tukee ja vahvistaa vuorovaikutusta, joka takaa kaikkien oppilaiden osallisuuden
- kokee opettajana tärkeäksi jäsentää ja selittää oppilaille opiskeltavia asiasisältöjä sekä luoda oppimista tukevia aktiviteetteja
- ottaa huomioon erilaiset oppijat, pyrkii eettiseen ja oikeudenmukaiseen opetukseen, jossa hyvin ja heikoimmin menestyvien oppilaiden välinen kuilu olisi mahdollisimman pieni tavoitteista tinkimättä ja eriyttämistä käyttäen
- tekee yhteistyötä muiden opettajien kanssa.

(OPH 2017; (eNorssi -Kielitietoisesta opettajan opas 2019)

7 Kaksikielisen opetuksen keskeisiä opetus- ja oppimismenetelmiä

7.1 Yleistä kaksikielisen opetuksen menetelmistä

Oppimiskäsitys

Kaksikielisen opetuksen metodilla opiskeltaessa keskeistä on oppilaan rooli aktiivisena oppijana. Oppilaan osaaminen rakentuu kumulatiivisesti. Opettajan on tärkeää tiedostaa oppilaiden ja oppilasryhmien osaamisen taso ja suunnitella oppimiskokonaisuudet sen mukaisesti. Uuden oppimisessa lähdetään siitä mitä oppilaat jo osaavat. Oppijakeskeisyys ja oppilaan tuntemus korostuvat erityisesti esiopetuksessa ja perusopetuksen alemmilla vuosiluokilla.

Opettajan tehtävä on luoda mahdollisuuksia monimuotoisiin oppimiskokemuksiin, jotka antavat oppilaalle mahdollisuuden kokeilla ja tutustua erilaisiin tapoihin oppia ja kehittää omaa oppimisprosessiaan. Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa oppilaiden, opettajien ja muiden aikuisten kanssa sekä eri oppimisympäristöissä. Oppiminen on monimuotoista. Oppimistilanteissa on mahdollisuus kokea ja oppia eri aisteja käyttäen.

Oppimisympäristö ja työtavat

Oppiminen tapahtuu monissa erilaisissa, konkreettisissa, autenttisissa, oppimista tukevissa ympäristöissä koulussa ja koulun ulkopuolella. Hyödynnämme kotikaupunkimme tarjoamia mahdollisuuksia oppimisympäristöjen valinnassa. Oppimisympäristömme laajenee tieto- ja viestintätekniikan avulla ympäröivään maailmaan. Koulujemme monikielinen ja -kulttuurinen sekä kansainvälisyyttä tukeva yhteisö mahdollistaa kulttuurillisesti ja kielellisesti rikkaan oppimisympäristön

Luokkaympäristöissämme rakennamme kielellisesti rikasta ja visuaalista oppimisympäristöä, joka tukee oppilaan oppimista ja kielen taitojen kehitystä. Oppimisympäristö on turvallinen, kannustava, innostava ja aktivoi oppilasta kehittämään omaan kielitaitoaan. Oppiminen perustuu vuorovaikutukseen. Moninaiset työtavat tukevat itsenäisen ja yhdessä oppimisen strategioiden kehittämistä.

7.2 Keskeisiä kaksikielisen opetuksen opetusmenetelmiä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa.

Lapsen aloittaessa kielikylpyryhmässä kohdekielen tutustuminen lähtee lapsen arkeen ja päivärytmiin liittyvistä aiheista, esim. ruokailu-, pukemis- ja leikkitilanteet. Sanojen ja asioiden toistot ovat keskeisessä asemassa. Kaikissa tilanteissa tapahtumien sanoittaminen on tärkeää, minkä kautta lapsi yhdistää puhutun kielen tekemiseensä. Tukena käytämme erilaisia kuvia ja esineitä, kehon eleitä ja ilmeitä. Laulut, lorut, satukirjat ja yhteiset leikit ovat tärkeitä uuden kielen omaksumisessa.

Teematyöskentely on keskeinen opetusmenetelmä, jonka kautta sanavarastoa laajennetaan. Pienryhmätyöskentelyn kautta syvennyttään kuhunkin teemaan tarkemmin. Varhaiskasvatuksen ensimmäisenä teemana on minä (lapsi) ja perhe ja tästä laajennamme teemoja ajankohtaisiin aiheisiin (värit, vuodenaajat, juhlapäivät, viikonpäivät, kuukaudet, numerot jne.). Kaikessa toiminnassa keskeistä on lapsilähtöisyys eli huomioidaan lapsen kiinnostuksen kohteet, leikitään ja pelataan yhdessä. Lapsen yksilölliset tarpeet huomioidaan. Kotitehtävät, esim. teemaan liittyvät esineet kotoa, sisällytetään osaksi ohjattuun toimintaan.

Lapsen oppiessa kohdekieltä varmistamme samanaikaisesti, että lapsi on ymmärtänyt asian oikein. Varhaiskasvatuksen alussa kieli on mahdollisimman lyhyttä ja selkeää. Esiopetukseen siirryttäessä kieltä voidaan vaikeuttaa ja rikastuttaa. Lähtökohtana on aina lapsiryhmä ja lapsen kielitaso.

Esiopetuksessa käytämme samoja menetelmiä kuin varhaiskasvatuksessa ja sisällöt ovat esiopetussuunnitelman mukaiset. Ruotsinkielisessä kielikylpyesiopetuksessa on käytössä sama opetusmateriaali, jota ruotsinkieliset esiopetusryhmät käyttävät (kielellinen ja matemaattinen). Englanninkielinen esiopetus käyttää tehtäväkirjaa (matemaattinen ja kielellinen) sekä Letterland-materiaalia (kielellinen). Tiettyjen menetelmien osuus vähenee esiopetuksessa, kun lapsen kielen ymmärtäminen kasvaa.

7.4 Keskeisiä kaksikielisen opetuksen opetusmenetelmiä alakoulussa

Oppiminen ja kielen kehittyminen on yksilöllistä, etenkin alkuvuosina kielikylpykielen kehityksessä voi olla suuriakin eroja. Oppilaat tarvitsevat aikaa kielen ymmärtämiseen ja tuottamiseen. Tästä syystä eriyttäminen ja haasteiden mitoittaminen on välttämätöntä, jotta oppilas voi kehittyä oman tasonsa mukaisesti. Kielen kehitykselle keskeistä on, että työskennellään oppilaan lähikehityksen vyöhykkeellä.

Lukemaan opetellaan kielikylpykielellä/kohdekielellä. Oppimista tuetaan eri keinoin: esim. oppimisen strukturoitu tukeminen (scaffolding), ns. tukirakenteiden luominen, pienryhmätyöskentely, eriytetty oppimismateriaali, tukimateriaalit ja välineet. Oppitunneilla luodaan mahdollisuuksia kielen tuottamiseen ja kehittämiseen.

1.- 2. luokka

Ensimmäisellä ja toisella luokalla kielen oppimisen pääpaino on lukemisen ja kirjoittamisen perustaitojen kehittämisessä. Tähän sisältyy kirjainten tunnistamisen oppiminen sekä kirjain-äännevastaavuuksien ja erottelutaitojen kehittäminen. Oppilaat kehittävät mekaanista lukutaitoaan ja heitä ohjataan kiinnittämään huomiota kielelle ominaisiin äänteisiin ja piirteisiin. Viestintätaitoja vahvistetaan ja kehitetään toistojen avulla ja mahdollisuudella laajentaa osaamistaan.

Lukemista voidaan opettaa monilla eri menetelmillä valiten niistä kohdekielelle parhaiten sopivat (esim. äänteiden yhdistely tai kokonaisen sanan tunnistaminen). Strukturoitu lähestymistapa kielen kirjainten ja äänteiden oppimiseen tukee oppimista (esim. Letterland, Veckans bokstav).

Keskeistä 1.-2. luokalla

- Kirjainten tunnistaminen
- Äänne- kirjainvastaavuus
- Lukemaan oppiminen ja mekaanisen lukutaidon vahvistaminen.
- Suullisen kielitaidon vahvistaminen, kehittäminen ja laajentaminen.
- Opitaan tuntemaan kohdekielen äännejärjestelmää ja sen erikoispiirteitä.
- Sanavaraston kartuttaminen hyödyntäen toistoja, kuvia, elekieltä, lauluja, loruja, draamaa, mallintamista, tuttuja fraaseja ja sanontoja.

3.- 4. luokka

Kolmannella ja neljännellä luokalla kielen kehittämisen pääpaino on lukusujuvuuden sekä luetun ymmärtämisen strategioiden kehittämisessä. Kirjoittamistaitoja kehitetään edelleen lausetasolla, ja kielikohtaista kieliopin opetusta otetaan mukaan tarkkuuden ja sujuvuuden parantamiseksi. Sanavarastoa laajennetaan eri oppiaineita yhdistävän teemaopetuksen kautta, jolloin oppilaille esitellään abstraktimpia ja aihekohtaisia käsitteitä (esim. maantieteellisiä termejä).

Keskeistä 3.-4. luokalla

- Lukemisen sujuvuuden vahvistaminen
- Luetun ymmärtäminen
- Kohdekielen ominaispiirteitä (kielioppi, lauserakenne)
- Sanavaraston kehittäminen (konkreettisesta abstraktimpaan)

5.- 6. luokka

Viidennellä ja kuudennella luokalla korostuu luetun ymmärtämisen kehittäminen käyttäen erilaisia strategioita ja erilaisia tekstejä. Oppilaille tarjotaan monenlaisia tekstejä, jotta he voivat harjoitella monilukutaitoa. Oppilaat harjoittelevat oikeinkirjoitusta, lauseitten rakennetta ja kielioppia kohdekielen mukaisesti. Heille esitellään kielikohtaisia kielioppimalleja tarkkuuden parantamiseksi. Oppilaat harjoittelevat tekstien tuottamista; fiktiivisiä ja nonfiktiivisiä tekstejä. He tutkivat erilaisia tekstimalleja kirjoitustaitojen laajentamiseksi ja soveltamiseksi sopiviin tilanteisiin.

7.5 Keskeisiä kaksikielisen opetuksen opetusmenetelmiä yläkoulussa

Yläkoulussa opetusmenetelmien valinnassa huomioidaan kunkin oppiaineen luonne ja käytössä olevat oppimateriaalit. Aineenopettajilla on mahdollisuus jakaa keskenään hyviä käytänteitä kaksikielistä opetusta koskien.

Matematiikka: Ruotsin kielikylpyopetus

- 50% oppitunneista pidetään ruotsin kielellä. Tällöin opetus, kirja ja kokeet ovat ruotsiksi.
- Uusi opetus rakentuu aikaisemmin opittuihin asioihin esimerkkien ja havainnollistavien kuvien avulla. Opetus on vastavuoroista opettajan ja oppilaiden välillä. Opettaja esittää aktiivisesti kysymyksiä opetuksen edetessä, jolloin opettaja näkee, että oppilaat ymmärtävät uuden asian.
- Kysymyksissä ja opetuksessa pyritään selkokielisyyteen. Tarvittaessa sama asia kysytään tai selitetään useammalla eri tavalla.
- Opetukseen sisältyy aina teorian ja esimerkkien pääkohtien kirjoittaminen vihkoon.
- Oppilaita kannustetaan käyttämään vastaamisessa kielikylpykieltä.
- Tehtäviä tehdessä opettaja kiertää luokassa. Opettaja opastaa tehtävissä ja selittää sisällön tarvittaessa eri tavoilla. Suomen kieltä voidaan käyttää apuna yksittäisissä sanoissa, jos oppilas ei kykene ymmärtämään sanan merkitystä.
- Oppilaita kannustetaan pohtimaan tehtäviä yhdessä parin kanssa tai pienissä ryhmissä.

Matematiikka: Englannin laajamittainen opetus

- 25% opetuksesta tapahtuu englannin kielellä.
- Oppikirja on suomenkielinen, joten sen tehtävät tehdään suomeksi.
- Käsitteiden nimet opetellaan molemmilla kielillä.
- Suurin osa ryhmätöistä ja palautettavista tehtävistä tehdään englannin kielellä.
- Oppilaita kannustetaan käyttämään englannin kieltä tunnilla.

Biologia: Ruotsin kielikylpyopetus:

- Oppimateriaali samalla kielellä kuin opetus. Kielen vaihtuessa vaihtuu myös opettaja.
- Kielikylpykielisissä osuuksissa käytössä tehtäväkirja
- Kirjoitetaan muistiinpanoja ruotsiksi
- Keskeisten käsitteiden opettelu tulee läksyksi; oppilas selvittää tuntia varten 6 käsitettä ja kirjoittaa niiden merkityksen helpolla ruotsilla vihkoon
- Kirjan kappaleita kuunnellaan tunneilla
- Ryhmätyöt ja projektit ja kaikki tehtävät tehdään ruotsiksi
- Kokeet ruotsiksi
- Oppilaiden suullisten taitojen aktivoiminen

Biologia: Englannin laajamittainen opetus:

- Oppimateriaali samalla kielellä kuin opetus.
- Käytössä sähköinen oppikirja, joka mahdollistaa kappaleiden kuuntelun myös kotona
- Kirjoitetaan muistiinpanoja englanniksi
- Keskeisten käsitteiden opettelu tunnin aikana ja läksynä
- Kirjan kappaleita kuunnellaan tunneilla

- Ryhmätyöt ja projektit ja kaikki tehtävät tehdään englanniksi
- Kokeet englanniksi
- Oppilaiden suullisten taitojen aktivoiminen

Maantieto: Ruotsin kielikylpyopetus:

- Oppimateriaali samalla kielellä kuin opetus. Kielen vaihtuessa vaihtuu myös opettaja.
- Ruotsinkielisissä osuuksissa käytössä tehtäväkirja
- Kirjoitetaan muistiinpanoja ruotsiksi
- Keskeisten käsitteiden opettelu tulee läksyksi; oppilas selvittää tuntia varten 6 käsitettä ja kirjoittaa niiden merkityksen helpolla ruotsilla vihkoon
- Kirjan kappaleita kuunnellaan tunneilla
- Ryhmätyöt ja projektit ja kaikki tehtävät tehdään ruotsiksi
- Kokeet ruotsiksi
- Oppilaiden suullisten taitojen aktivoiminen

Fysiikka ja Kemia: Englannin laajamittainen kaksikielinen opetus

Fysiikkaa ja kemiaa ei ole tuntijaossa sisällytetty kohdekieliseen opetukseen. Englannin laajamittaiseen opetuksen oppilaat opiskelevat kuitenkin osan fysiikan ja kemian opetuksesta kohdekielellä.

- Oppikirja on suomenkielinen, joten sen tehtävät tehdään suomeksi.
- Käsitteiden nimet opetellaan molemmilla kielillä.
- Oppilaat kokeilevat laboratoriotyöskentelyä englannin kielellä.
- Suurin osa ryhmätöistä ja palautettavista tehtävistä tehdään englannin kielellä.
- Oppilaita kannustetaan käyttämään englannin kieltä tunnilla.

Historia ja yhteiskuntaoppi: Ruotsin kielikylpyopetus ja englannin laajamittainen opetus

- Historian ja yhteiskuntaopin opetuksessa käytetään molempia kieliä rinnakkain.
- Opetus on pääosin suomeksi, mutta ruotsin kielikylvyssä oppikirja ja suuri osa opetusmateriaalista on ruotsiksi.
- Englannin laajamittaisessa kaksikielisessä opetuksessa käytetään englanninkielistä materiaalia aina, kun se on mahdollista. Lisäksi jokaisesta kappaleesta käydään keskeinen sanasto kohdekielellä ja tehdään sanastotehtäviä.

Terveystieto: Ruotsin kielikylpyopetus

- Oppimateriaali samalla kielellä kuin opetus
- Kirjoitetaan muistiinpanoja ruotsiksi
- Keskeisten käsitteiden opettelu tunnin aikana ja välillä läksyinä
- Kirjan kappaleita kuunnellaan tunneilla
- Ryhmätyöt ja projektit tehdään pääosin ruotsiksi
- Kokeet ruotsiksi
- Tukimateriaalina katsotaan lyhyitä videoita ruotsiksi
- Oppilaita kannustetaan pohtimaan tehtäviä yhdessä parin kanssa tai pienissä ryhmissä

Liikunta: Ruotsin kielikylpyopetus

- Oppimateriaali samalla kielellä kuin opetus, käytetään opettajan työstämää tukimateriaalia
- Käytössä SportsTacker-applikaatio, jossa oppilas voi itse valita kielen
- Keskeiset käsitteet käydään läpi tunnin alussa
- Oppilaiden suullisten taitojen aktivoiminen toiminnan kautta

Musiikki: Ruotsin kielikylpy ja englannin laajamittainen opetus

- Suomalainen kansanmusiikki opetetaan suomeksi, kaikki muut osa-alueet ruotsiksi tai englanniksi
- Toiminnallisissa tehtävissä (soitto, laulu, rytmiikka, musiikkiliikunta) käytetään keskeisiä termejä opetuskielellä.
- Musiikin teoriassa hyödynnetään nettisivustoa musicca.com, jossa oppilas valitsee kieleksi ruotsin tai englannin.
- Musiikin keskeisiä käsitteitä kerrataan, kun analysoidaan kappaleita.

- Musiikkityyliä opettelussa käytetään opetuskielen käsitteitä ja keskustellaan niistä opetuskielillä.
- Musiikin tavoitteet käydään läpi suomeksi.
- Opetusmateriaalia opettaja on tuottanut erikseen, lisäksi käytössä on ruotsinkielinen sähköinen oppimateriaali musikoteket.se.
- Suullista kielitaitoa harjoitellaan laulamalla erikielisiä lauluja ja keskustelemalla tunnin aiheista opetuskielillä.
- Suullista kielitaitoa kehitetään toiminnallisten harjoitusten avulla esim. ryhmätöissä ja projekteissa.

8 Oppimisen arviointi kaksikielisessä opetuksessa

8.1 Yleistä oppimisen arvioinnista kaksikielisessä opetuksessa

Arviointi antaa oppilaalle ja huoltajille monipuolisesti palautetta oppilaiden aineenhallinnan ja kielitaidon kehittymisestä suhteessa opetukselle määriteltyihin tavoitteisiin. Oppilaan kielitaidon kehittymistä molemmissa kielissä seurataan eri oppiaineissa sekä kaikkien opettajien yhteistyönä että oppilaiden itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin avulla.

Eri oppiaineiden arvioinnissa noudatetaan perusopetuksen yleisiä arviointiperusteita riippumatta siitä, millä kielellä niitä on opetettu. Arvioinnissa huomioidaan myös oppiainekohtaisen kielen kehittyminen niiden kielellisten tavoitteiden osalta, jotka on paikalliseen opetussuunnitelmaan kirjattu.

Perusopetuksen päättöarvioinnissa yhdeksännellä luokalla kielikylpykielen tai kohdekielen tavoitteiden saavuttaminen arvioidaan A1-kielen päättöarvioinnin kriteereiden mukaisesti. Näin menetellään oppilaiden yhdenvertaisuuden turvaamiseksi toisen asteen opintoihin hakeuduttaessa. Mahdollisuuksien mukaan arviointi tehdään yhteistyössä eri oppiaineita opettavien opettajien kesken. Päättötodistuksen yhteydessä oppilaalle annetaan liite kielikylpyyn tai muuhun kaksikieliseen opetukseen osallistumisesta sekä eurooppalaisen kielitaidon viitekehyksen mukainen arvosana kielikylpykielestä/kohdekielestä (arvosanoilla B1-C1).

Oppimista tukeva ja edistävä arviointikulttuuri on keskeistä laajamittaisessa kaksikielisessä opetuksessa ja kielikylpyopetuksessa. Arviointi on jatkuvaa, päivittäistä, eri tilanteissa ja työtavoilla tapahtuvaa. Opettajan arviointikäytänteet ovat suhteessa oppilaan ikätasoon ja taitoihin. Arviointi on olennaista opetuksen suunnittelussa ja sitä suuntaavana sekä opettajan itsearvioinnin ja oman työn reflektoinnin välineenä. Opettaja pyrkii luomaan tilanteita, joissa erilaiset arviointikäytänteet (itsearviointi, vertaisarviointi, opettaja-oppilas, koulu-koti) toteutuvat. Kielen taitojen arviointi perustuu eurooppalaiseen kielitaidon viitekehykseen (CEFR). Laajamittaisessa kaksikielisessä opetuksessa ja kielikylpyopetuksessa noudatetaan valtakunnallisen sekä paikallisen opetussuunnitelman arviointiohjeistusta. Vuorovaikutustilanteissa arviointiin liittyvä palaute on selkeää ja oppimista ohjaavaa ja edistävää. Arviointi auttaa oppilasta ymmärtämään omaa osaamistaan. Arvioinnilla on suuri rooli oppilaan minäkäsityksen ja itsetunnon kehitykselle.

8.2 Arviointi varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Toimintakauden aikana käydään varhaiskasvatussuunnitelma (vasu) sekä lapsen esiopetussuunnitelma (leops) keskustelut lapsen huoltajien kanssa syksyllä ja keväällä. Syksyn keskustelussa käydään läpi lapsen vahvuudet, kasvuun ja kehitykseen liittyvät asiat sekä mahdolliset tuen tarpeet. Sovitaan yhdessä lapselle tavoitteet toimintakaudelle. Kevään keskustelussa arvioidaan tavoitteiden toteutuminen ja sovitaan lapsen tavoitteista siirryttäessä esiopetukseen/perusopetukseen.

Esikoulun aloittava lapsi yleensä ymmärtää kohdekieltä tutuissa, totutuissa varhaiskasvatuksen/esiopetuksen arkipäivän tilanteissa. Lapsi osallistuu kohdekielellä tutuissa tilanteissa esim. lauluihin, loruihin tai käyttämällä

sanontoja. Lapsen äidinkielen taidot kehittyvät ikätason mukaisesti, eikä äidinkielen kehityksessä ole havaittu huomattavaa viivästyä. Lapsi on motivoitunut ja edistyy taidoissaan luonnollisesti omassa tahdissaan.

Kielikylpyesiopetuksen ja laajamittaisen kaksikielisen esiopetuksen kielitaidon tasojen kuvaus asteikolla A1.1

Kuunteleminen ja kuullun ymmärtäminen

- Lapsi kuuntelee mielellään kohdekielellä käytävää keskustelua ja kerrontaa
- Lapsi herkistyy ja herää kuulemaan ja kuuntelemaan kohdekieltä eri tilanteissa
- Lapsi kykenee erottamaan kohdekielestä äänteitä ja rytmiä
- Lapsi käyttää hyödyksi aiemmin oppimaansa oivaltaakseen asiayhteyksiä.
- Lapsi ymmärtää pääsääntöisesti esiopetuksen tilanteissa ja toimintatuokioissa käytettyä kohdekieltä sekä kehotuksia ja toimintaohjeita.

Puhuminen

- Osoittaa kiinnostusta kohdekieltä kohtaan osallistumalla yhteisiin laulutuokioihin ja kohdekielellä toteutettuihin sanaleikkeihin ja harjoitteisiin
- Lapsen sanavarasto on kattunut arkipäivän tilanteissa ja toimintatuokioissa käytettäviin sanoihin ja fraaseihin, joita lapsi käyttää kohdekielellä
- Lapsi vastaa kysymyksiin vielä vaihtelevasti kohdekielellä tai omalla äidinkielellään
- Lapsi pyrkii jossain määrin käyttämään oma-aloitteisesti kohdekieltä tutuissa tilanteissa ja myös kertoakseen omista asioistaan
- Lapsi ymmärtää tarvittaessa kysyä asiasta varmistuakseen annetuista ohjeista

Lapsen kasvua, kehitystä ja edistymistä seurataan jatkuvasti työn ohessa ja päivittäisissä toiminnoissa. Eritoten silmällä pidetään kohdekielen kehittymistä kuuntelemisen ja puhumisen osa-alueilla. Lasta herätellään tarkastelemaan omaa kehitystään ja osaamistaan harjoittelemalla itsearviointia eri tavoin. (esim. lapsen itsearviointilomake, käsimerkit peukalo ylös - alas).

Huoltajien kanssa käytävät keskustelut, tiedonvaihto sekä yhdessä täytetty lapsen varhaiskasvatussuunnitelma/ esiopetussuunnitelma toimivat tärkeinä työvälineinä jatkuvan havainnoinnin ohella ja auttavat lapsen henkilökohtaisten vahvuuksien ja kehityksessä olevien taitojen tukemisessa.

Huoltajien kanssa pyritään avoimeen ja hyvään vuorovaikutukseen, sillä yhteisten keskustelujen ja yhdessä laaditun varhaiskasvatussuunnitelman/ esiopetussuunnitelman kautta kasvatuskumppanuuden periaatteen mukaan lapsen kasvua ja kehitystä tuetaan yhdessä. Konsultoivalla varhaiskasvatuksen erityisopettajalla on tärkeä rooli kasvatuskumppanuudessa.

8.3 Oppimisen arviointi alakoulussa

Kokkolassa osa ohjaavaa ja kannustavaa arviointia ovat lukuvuoden aikana järjestettävät arviointikeskustelut. Luokilla 1-6 arviointikeskusteluja järjestetään lukuvuoden aikana yksi. Arviointikeskustelut ovat tärkeitä kodin ja koulun yhteistyön näkökulmasta. Arviointikeskusteluissa läsnä ovat oppilas, huoltaja ja opettaja. Vuosiluokilla 1-6 arviointikeskustelu toteutetaan syksyllä aikavälillä 1.10.-30.11.

Jokaisen lukuvuoden päätteeksi oppilaat saavat lukuvuositolistuksen, jossa on oppiaineittain arvio siitä, miten oppilas on saavuttanut lukuvuoden tavoitteet. Kaksikielisessä opetuksessa olevia oppilaita arvioidaan samojen kriteerien mukaan kuin suomenkielisessä luokassa olevia oppilaita eri oppiaineissa, kuten matematiikassa, ympäristöopissa, historiassa jne., riippumatta käytetystä kielestä. Luokilla 1-3 lukuvuosiarviointi on sanallista ja luokilla 4-6 numeerista. Valinnaiset aineet arvioidaan vuosiluokilla 4-6 hyväksytty-hylätty -merkinällä.

Luokanopettaja arvioi kielikylpykielen/kohdekielen taitoa kielikylpykielen/kohdekielen arviointikriteerien mukaisesti. Kielikylpykielessä/kohdekielessä oppilaat työskentelevät vuosiluokkien 1-2 aikana A1-tasolla. Vuosiluokkien 3-6 aikana he työskentelevät A1-A2-tasolla, kohti tasoa B1.

Seuraavat tavoitteet korostuvat vuosiluokilla 1-6 kunkin luokka-asteen taitotasojen mukaisesti.

Vuosi- luokat	Vuorovaikutustaidot	Tekstien tulkitseminen	Tekstien tuottaminen
1-2 A1- taso	- Oppilas harjoittelee puhumisen taitoja tutuissa koulupäivän tilanteissa. - Oppilas pyrkii viestimään kohde-/kielikylpykielellä rutiininomaisissa tilanteissa. - Oppilas selviytyy tutuista ja rutiininomaisista viestintätilanteista, tarvittaessa apukeinojen avulla (esim. toisto, asian selventäminen) - Oppilas kartuttaa sanavarastoaan oppimistilanteiden kautta - Oppilas osaa ilmaista tarvitseensa apua	- Oppilas ymmärtää kohde-/kielikylpykieltä koulupäivän eri tilanteissa ja osaa toimia ohjeiden mukaisesti. - Oppilas pystyy seuraamaan kerrontaa ja erilaisia medioita ymmärtäen juonen tai asian pääkohdat. - Oppilas kartuttaa sanavarastoaan kuuntelemalla kohde-/kielikylpykieltä erilaisista lähteistä. - Oppilas opettelee lukemaan kohde-/kielikylpykielellä (äidinkielen omaisesti). 1 luokka: - Oppilas ymmärtää kohde-/kielikylpykielelle ominaisen äänne-kirjainvastaavuuden. - Oppilas on edennyt alkavan lukemisen vaiheeseen ja perustekniikka on vahvistumassa. 2 luokka: - Oppilas hallitsee lukemisen perustekniikan ja ymmärtää oman lukutaitoaan vastaavaa tekstiä. - Oppilas harjoittelee tekstinymmärtämisen taitoja tuetusti (apuna kuvat, avainsanat, kysymykset, tuttu asiayhteys).	- Oppilas harjoittelee puhumisen taitoja tutuissa koulupäivän tilanteissa. - Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. - Oppilas pystyy kertomaan arkisista ja itselleen tärkeistä asioista, tarvittaessa tuetusti. 1 luokka: - Oppilas osaa tekstauskirjaimet (isot, pienet) - Oppilas osaa oikeinkirjoituksen perusasioita (tutut, helpot sanat) - Oppilas kirjoittaa helppoja lauseita ja tutustuu lauseen tunnusmerkkeihin. - Oppilas harjoittelee tuottamaan omaa tekstiä tuetusti, mm lausemallien tai tukisanojen avulla. Lisäksi 2 luokalla: - Oppilas osaa käyttää lauseen tunnusmerkkejä (sanaväli, iso alkukirjain, lauseen lopetusmerkit) - Oppilas osaa pääsääntöisesti käyttää isoja ja pieniä tekstauskirjaimia sovittujen sääntöjen mukaisesti. - Oppilas harjoittelee tuottamaan omaa tekstiä, esim. pientä tarinaa, tietotekstiä.
3-4 A2- taso	- Oppilas harjoittelee puhumista erilaisissa tilanteissa ja erilaisille yleisöille. - Oppilas pystyy seuraamaan lyhyitä puheenvuoroja, keskusteluja ja esityksiä tutuista tai työskentelyyn liittyvistä aiheista sekä osoittamaan ymmärtäneensä kuultua. - Oppilas osallistuu keskusteluun ja jatkaa sitä. - Oppilas osaa kertoa omista kokemuksistaan.	- Oppilas osoittaa ymmärtäneensä toimimalla ohjeen mukaisesti. - Oppilas pystyy seuraamaan kerrontaa erilaisista lähteistä (eri puhujat, kuunnelma, ohjelma, podcast, esitys). - Oppilas syventää kohde-/kielikylpykielen äännejärjestelmän tuntemustaan ja pystyy siten lukemaan vaivatta tuttuja ja vieraampiakin sanoja melko sujuvasti. 3 luokka - Lukemisen taidot ovat keskeisessä asemassa. - Oppilas harjoittelee sujuvaa ääneen lukemista. - Oppilas syventää tekstinymmärtämisen taitoja. 4 luokka - Oppilas käyttää lukemisen taitojansa oppimisen välineenä.	- Oppilas ääntää selkeästi kohde-/kielikylpykieltä, vaikka puheessa voidaan kuulla oman äidinkielen vaikutusta ja oppilas saattaa ääntää vieraampia sanoja virheellisesti. - Oppilas osaa kuvata tapahtumia selkeästi ja esittää opittavaan aiheeseen liittyvää tietoa. 3-4 luokat: - Oppilas oppii käyttämään kirjoituksessaan oikeinkirjoituksen perusasioita (isot/pienet kirjaimet, lauseen väli- ja lopetusmerkit). - Oppilas osaa yleisten ja tuttujen sanojen oikeinkirjoituksen. - Oppilas sujuvoittaa käsin kirjoittamistaan ja näppäintaitojaan. - Oppilas harjoittelee kappalejakoa tekstiä kirjoittaessaan. - Oppilas kirjoittaa tietotekstiä tuetusti, esim. tukisanojen ja opettajan kysymysten avulla.

		• Oppilas osoittaa ymmärtävänsä lukemaansa. • Tavoitteena on oppilaan lukuinnostuksen herättäminen ja ylläpitäminen. Oppilas tutustuu erilaisiin teksti- ja tyyllilajeihin. • Oppilas tuntee kohde-/kielikylpykieltä riittävästi pystyäkseen ymmärtämään tekstiä lukiessaan omaksi ilokseen tai oppimistehtäviä tehdessään.	Oppilas hyödyntää opiskeltujen aiheiden sanastoa tekstissään. • Oppilas kirjoittaa luovasti tarinoita käyttäen omaa mielikuvitustaan, kuvia ja kielellistä ympäristöä. • Oppilas harjoittelee omien tekstien elävöittämistä (mm. adjektiivit) • Oppilas harjoittelee omien tekstien tarkastelua ja arviointia.
5-6 A2-B1	• Oppilas pystyy puhumaan kohde-/kielikylpykieltä myös uusissa ja yllättävissäkin tilanteissa. • Oppilas pystyy käyttämään kohde-/kielikylpykieltä laajasti niin vapaamuotoisissa kuin virallisemmissakin koulupäivän tilanteissa. • Oppilas osaa ilmaista mielipiteensä, tehdä ehdotuksia, tehdä keskustelun aiheeseen liittyviä kysymyksiä ja vastata niihin.	• Oppilas pystyy seuraamaan kerrontaa erilaisista lähteistä (eri puhujat, kuunnelma, ohjelma, podcast, esitys). • Oppilas käyttää erilaisia medioita ja ymmärtää niiden sisältöjä, jotka liittyvät oppimistehtävien aiheisiin sekä löytää niistä olennaista tietoa. • Oppilas oppii tuntemaan kohde-/kielikylpykielen äännejärjestelmän ja pystyy siten lukemaan vaivatta tuttuja ja vieraampiakin sanoja sujuvasti. • Oppilas osaa lukea sujuvasti eläytyen ja ilmeikkäästi. • Oppilas harjoittelee mahdollisimman hyvää ääntämistä lukemalla ääneen. • Oppilas lukee tekstejä erilaisista lähteistä ja pystyy havaitsemaan pääkohdat. • Oppilas pystyy löytämään tehtävään tai omaan kiinnostukseen liittyvää olennaista tietoa.	• Oppilaan ääntäminen on selkeää ja hyvää, vaikka puheessa voidaan kuulla oman äidinkielen vaikutusta. • Oppilas pystyy kuvaamaan tapahtumia ja kertomaan opittavaan aiheeseen liittyvää tietoa sekä käyttämään oppiaineen sanastoa tarkasti. Oppilas osaa kertoa vapaasti (esim. 1 min) jostain aiheesta, jopa ilman muistiinpanoja. • Oppilas tuntee kirjoitetun kielen perusrakenteita ja oikeinkirjoituksen perusasioita ja osaa käyttää niitä oman tekstinsä tuottamisessa. • Oppilas osaa kirjoittaa kohde-/kielikylpykielelle ominaisia äänteitä ja osaa tarvittaessa käyttää sanakirjaa tai muita strategioita oikeinkirjoituksen tarkistamiseen. • Oppilas pystyy tuottamaan erilaisia tietotekstejä, esim. sanomalehtiartikkeli, tiedottava juliste, raportti, tietokirja tai esite. • Oppilas pystyy kirjoittamaan luovasti tarinoita, runoja ja kuvauksia. Oppilas hallitsee riittävän monipuolisesti kieltä ja sanastoa kuvatakseen todellisia ja kuvitteellisia tapahtumia ja kokemuksia, tunteita ja mielipiteitä. Oppilas pystyy käyttämään kielen eri keinoja rikastuttamaan kirjallista tuotostaan. • Oppilas tiedostaa ja osaa käyttää aikamuotoja kirjoituksessa (presens/imperfekti) • Oppilas osaa tuottaa monimuotoista tekstiä vaihteittain yksin ja muiden kanssa sekä arvioida omaa tuotosta.

Opettajat käyttävät monipuolisia arviointimenetelmiä, kuten suullisia tehtäviä puhetaitojen arvioimiseksi. Jatkuva arviointi on tärkeä osa oppimisen seuranta.

Oppilaan itsearvioinnilla on merkittävä rooli kielen kehityksessä, koska se auttaa oppilasta tiedostamaan omat vahvuutensa ja kehityskohteensa. Itsearvioinnin keskeisiä vaikutuksia ovat mm.:

1. **Itsetuntemuksen kehittäminen:** Itsearvioinnin avulla oppilaat oppivat arvioimaan omaa osaamistaan, esimerkiksi millä kielen osa-alueilla he pärjäävät hyvin ja missä on vielä parantamisen varaa. Tämä lisää tietoisuutta omasta oppimisesta ja auttaa asettamaan realistisia tavoitteita.
2. **Itsevarmuuden ja motivaation vahvistaminen:** Kun oppilaat tunnistavat omia edistysaskeliaan, heidän itseluottamuksensa kasvaa. Tämä kannustaa jatkamaan harjoittelua ja osallistumaan aktiivisemmin kielenkäyttötilanteisiin, mikä puolestaan edistää kielen oppimista.
3. **Aktiivinen osallistuminen oppimisprosessiin:** Itsearviointi tekee oppilaista aktiivisia toimijoita omassa oppimisprosessissaan. Sen sijaan, että he olisivat vain opetuksen kohteena, he osallistuvat itsearvioinnin kautta tavoitteidensa ja oppimisensa suunnitteluun.
4. **Kielenkäyttötilanteiden hallinta:** Itsearviointi auttaa oppilaita arvioimaan, kuinka hyvin he pystyvät käyttämään kieltä erilaisissa tilanteissa, esimerkiksi puheessa, kirjoittamisessa tai vuorovaikutustilanteissa. Tämä tukee oppilaita tunnistamaan, milloin ja miten he voivat parantaa kommunikaatiotaitojaan.
5. **Kriittisen ajattelun kehittäminen:** Itsearviointi edistää kriittisen ajattelun taitoja, kun oppilas pohtii omia vahvuuksiaan ja heikkouksiaan, sekä sitä, miten oppimisprosessia voi kehittää.

Kaiken kaikkiaan itsearviointi on arvokas työkalu kielen kehityksessä, koska se edistää oppilaan aktiivista roolia oppimisprosessissa, vahvistaa itsevarmuutta ja auttaa oppilasta saavuttamaan parempia tuloksia.

8.4 Oppimisen arviointi yläkoulussa

Luokilla 7-8 arviointikeskusteluja järjestetään lukuvuoden aikana yksi. 9. vuosiluokan aikana opinto-ohjaaja keskustele oppilaan kanssa. Arviointikeskustelut ovat tärkeitä kodin ja koulun yhteistyön näkökulmasta. Arviointikeskusteluissa läsnä ovat oppilas, huoltaja ja opettaja. Vuosiluokilla 7-8 arviointikeskustelu toteutetaan keväällä ennen viikkoa 9.

Vuosiluokilla 7-9 annetaan yksi välitodistus lukuvuoden aikana. Luokilla 7-9 lukuvuosiarviointi on numeerista. Alle kahden vuosiviikkotunnin laajuiset valinnaiset aineet arvioidaan hyväksytty-hylätty -merkinnällä. Taito- ja taideaineiden valinnaisista opinnoista ei anneta todistuksiin erillistä arvosanaa.

Kielikylpykielen/kohdekielen osaaminen arvioidaan yläkoulussa erillään muista aineopinnoista ja arvioinnin tekee kielenopettaja. Aineenopettajat arvioivat omaan oppiaineeseen kuuluvan osaamisen. Kaikki arviointi tehdään opetus suunnitelman tavoitteiden ja arviointikriteereiden mukaan.

Vuosiluokkien 7-9 aikana oppilaat ovat kielikylpykielessä/kohdekielessä tasolla B1 ja työskentelevät kohti tasoa B2.

	Kuunteleminen ja kuullun ymmärtäminen	Lukeminen ja luetun ymmärtäminen	Puhuminen	Kirjoittaminen
7. lk	Kuullun ymmärtäminen: B1.2 • Oppilas ymmärtää pääkohdat ja olennaiset yksityiskohdat yleiskielisistä, tutuista ja melko yleisistä aiheista jonkin verran vaativissa yhteyksissä.	Luetun ymmärtäminen: B1.2 • Oppilas pystyy lukemaan pitkäköjä, myös päättelyä vaativia tekstejä monenlaisista aiheista, vaikka jotkut yksityiskohdat saattavat jäädä epäselviksi.	Puhuminen: B1.2 • Oppilas osaa suhteellisen vaivattomasti kertoa tavallisista, konkreettisista aiheista käyttäen kohtalaisen laajaa sanastoa ja tavallisimpia idiomeja.	Kirjoittaminen: B1.1 • Oppilas osaa useimpien tutuissa tilanteissa tarvittavien tekstien laadintaan riittävän sanaston ja rakenteet. • Oppilas pystyy kirjoittamaan ymmärrettävää ja

		• Oppilas pystyy etsimään ja yhdistelemään tietoja useammasta tekstistä eri lähteitä hyödyntäen.	• Oppilaan ääntäminen on ymmärrettävää, vaikka intonaatio ja painotus eivät ole aivan kohdekielen mukaisia.	sidosteista tekstiä suhteellisen virheettömästi.
8. lk	Kuullun ymmärtäminen: B2.1 • Oppilas ymmärtää kielellisesti kompleksisen puheen pääajatuksen ja ymmärtää puhujan tekstin käyttötarkoituksen. • Oppilas pystyy tiivistämään avainkohdat.	Luetun ymmärtäminen: B2.1 • Oppilas pystyy lukemaan itsenäisesti pidempiäkin tekstejä myös abstrakteista aiheista. • Oppilas pystyy tunnistamaan tekstin käyttötarkoituksen ja muodollisuuden asteen.	Puhuminen: B1.2 • Oppilas jatkaa työskentelyä B1.2 -tasolla laajentaen suullista ilmaisuaan. • Oppilas osaa suhteellisen vaivattomasti kertoa tavallisista, konkreettisista aiheista käyttäen kohtalaisen laajaa sanastoa ja tavallisimpia idiomeja. • Oppilaan ääntäminen on ymmärrettävää, vaikka intonaatio ja painotus eivät ole aivan kohdekielen mukaisia. • Oppilas osaa käyttää monenlaisia rakenteita ja monipuolisia lauseita.	Kirjoittaminen: B1.2 • Oppilas osaa kirjoittaa erityyppisiä jäsentyneitä ja sidosteisia tekstejä ja hallitsee melko monenlaisen kirjoittamiseen tarvittavaa sanastoa ja lauserakenteita. Kieli on ymmärrettävää ja kohtuullisen virheetöntä.
9. lk	Kuullun ymmärtäminen: B2.2 • Oppilas ymmärtää erilaisia puhujia ja kielimuotoja eri tilanteissa. • Oppilas osaa arvioida kuulemaansa kriittisesti.	Luetun ymmärtäminen: B2.2 • Oppilas pystyy lukemaan laajoja tekstikokonaisuuksia erilaisista aiheista ja tunnistamaan tekstin tarkoituksen ja näkökulman. • Oppilas pystyy omin sanoin ilmaisemaan tekstin pääkohdat.	Puhuminen: B2.1 • Oppilas pystyy osallistumaan aktiivisesti erilaisiin keskusteluihin ja osaa reagoida keskustelutilanteen vaatimalla tavalla. • Oppilaan ääntäminen ja intonaatio ovat selkeitä ja luontevia.	Kirjoittaminen: B2.1 • Oppilas osaa kirjoittaa sidosteisia, selkeitä ja yksityiskohtaisia tekstejä erilaisista aiheista käyttäen laajaa sanastoa ja vaativia lauserakenteita. • Oppilas hallitsee melko hyvin oikeinkirjoituksen, kieliopin ja välimerkkien käytön.

Perusopetuksen päättyessä

Laajamittaisen kaksikielisen opetuksen ja kielikyllyn päättyessä 9. luokan lopussa oppilas yleensä toimii yleisen eurooppalaisen kielitaidon tasojen kuvauksen taitotasolla B2. Oppilas käyttää kielikylpykieltä/kohdekieltä erilaisissa arkipäivän tilanteissa ja monipuolisissa kielitaitoa vaativissa tilanteissa. Oppilas ymmärtää kielikylpykieltä/kohdekieltä monista eri lähteistä ja taustoista esim. natiivipuhujat, kielen erilaiset puhujat, kielen eri variantit. Oppilas ilmaisee itseään monipuolisesti muodollisissa ja epämuodollisissa yhteyksissä tilanteen vaatimalla tavalla. Oppilas on omaksunut laajan kirjon kielenoppimisen, oppimisen ja kommunikaation strategioita.

Päätötodistuksen yhteydessä 9. luokan lopussa oppilaalle annetaan liite kielikylpyyn tai muuhun kaksikieliseen opetukseen osallistumisesta sekä eurooppalaisen viitekehykseen perustuva arvosana kielikylpykielestä/kohdekielestä (arvosanoilla B1-C1).

9 Erityisopetuksen toimintatavat kaksikielisessä opetuksessa

9.1 Yleistä erityisopetuksen toimintatavoista kaksikielisessä opetuksessa

Perusopetuslain mukaan oppilaalla on oikeus saada ohjausta ja riittävää ryhmäkohtaista ja tarvittaessa oppilaskohtaista tukea oppimiseensa ja koulunkäyntiin heti, kun tarvetta ilmenee. Oppilaan tuen tarvetta seurataan säännöllisesti, ja tukea annetaan tarpeen mukaan. Tarkoitus on, että oppilas saa suunnitelmallista, jatkuvaa tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki suunnitellaan yhteistyössä opettajien, oppilaan, oppilaan huoltajien sekä opiskeluhuollon kesken. Pedagogisissa arvioissa ja tukitoimissa huomioidaan kaksikielinen kielenkehitys ja pohditaan millä kielellä ja millaista tukea voidaan antaa.

Laajamittaisessa kaksikielisessä opetuksessa ja kielikylpyopetuksessa korostuu oppilaskeskeisyys. Oppiminen ja kielen kehittyminen on yksilöllistä, etenkin alkuvuosina kohdekielen/kielikylpykielen kehityksessä voi olla suuriakin eroja, ja oppilaat tarvitsevat aikaa kielen omaksumiseen. Tästä syystä eriyttäminen ja haasteiden mitoittaminen on välttämätöntä, jotta oppilas voi kehittyä omien vahvuuksiensa mukaisesti. Kielen kehitykselle keskeistä on, että työskennellään oppilaan lähikehityksen vyöhykkeellä. Oppimisen tuella on monia muotoja esim. oppimisen strukturoitu tukeminen, tukirakenteiden luominen, pienryhmätyöskentely, eriytetty oppimismateriaali, tukimateriaalit ja välineet.

Erityisopettajat kartoittavat ja järjestävät ryhmä- ja oppilaskohtaista tukea yhteistyössä aineen- ja luokanopettajan kanssa sekä konsultoivat henkilöstöä tuen järjestämiseen liittyvissä asioissa. Erityisopetusta annetaan suomen kielellä, jotta oppilas saisi hyvän tukivasteen opittavaan asiaan. Erityisopettaja on toimijana myös monialaisessa yhteistyössä. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja työskentelee viisivuotiaiden ja esiopetuksen kaksikielisen opetuksen lasten ja henkilöstön kanssa. Toiminta pohjautuu Kokkolan kaupungin varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmaan. Alakoulussa perusopetuksessa oppimisen tukea antavat luokanopettaja ja erityisopettaja. Luokanopettaja antaa opetusta opetuskielellä. Yläkoulussa opetuksen tukea antavat aineenopettajat ja erityisopettaja. Yläkoulussa oppimisen tukea antavat aineenopettajat, erityisopettaja sekä ryhmäohjaaja. Aineenopettaja antaa tukiopetustaan opetuskielellä. Yläkoulussa käytettävissä olevan tuen resurssit vaihtelevat jaksoittain. Tuen määrä vaihtelee oppilaan tai ryhmän tarpeiden mukaan.

Erityisopettajat seuraavat kaikkien oppilaiden oppimista säännöllisesti. Kaikille oppilaille eri luokkatasoilla toteutetaan erityisopetuksen ikätasonormeerattuja suomen kielen ja matematiikan testejä, joita tarkastellaan kaksikielisyys huomioiden. Erityisopetuksen tuen muotoja suunnitellaan yhdessä luokan- tai aineenopettajan kanssa oppilaan tuntemuksen sekä oppimisen testien tulosten pohjalta. Erityisopetus toteutuu oppilaiden tarpeiden mukaisesti samanaikais-, pienryhmä- tai yksilöopetuksena. Erityisopettaja tukee oppilaita kielellisten ja matemaattisten taitojen omaksumisessa, tunne- ja vuorovaikutustaidoissa, toiminnanohjauksessa, tarkkaavuudessa ja itsesäätelystä. Erityisopettajat toimivat mukana moniammatillisissa yhteistyössä miettimässä oppilaiden tukea sellaiseksi, että oppilaan etu toteutuu ja oppiminen edistyy.

9.2 Erityisopetus kaksikielisen opetuksen nivelvaiheissa

Nivelvaihe -käsitettä käytetään opintopolun isoista siirtymisistä siirryttäessä esiopetuksesta 1. luokalle, alkuopetuksesta 3. luokalle, alakoulusta yläkouluun 7. luokalle ja yläkoulusta opiskelemaan lukioon tai muuhun toisen asteen oppilaitokseen. Sujuva nivelvaiheysteistyö mahdollistaa lapsen ja nuoren kasvun, kehityksen ja oppimisen jatkumon.

Nivelvaiheen (eskari-1.lk) erityisopetusta toteutetaan erityisopettajien välisellä yhteistyöllä ja työnjaolla. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja kartoittaa oppilaiden oppimisvalmiuksia yhteistyössä ryhmän henkilöstön ja alakoulun erityisopettajan kanssa. Kartoitustulokset kirjataan ryhmittäin havainnointilomakkeeseen. Vuosittain tammi-helmikuussa järjestetään oppimisvalmiuskartoitus. Varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja/tai koulun erityisopettaja voi suositella lapsen osallistumista ryhmäkartoitukseen. Joskus pyyntö

lapsen osallistumisesta voi tulla huoltajilta. Kartoituksen perusteella pohditaan lapsen koulupolun suuntaa ja tukea. Pedagogisen tuen työryhmässä (varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, tulevan koulun erityisopettaja ja rehtori, lisäksi terveydenhoitaja, psykologi ja/tai kuraattori mahdollisuuksien mukaan) arvioidaan alustavasti tukitoimien tarpeellisuutta ja suunnitellaan tuen järjestämisen mahdollisuuksia koulun aloitusta ajatellen. Työryhmä ottaa kantaa myös siihen, tarvitaanko jonkun lapsen osalta lisäksi yksilöllisiä psykologisia tutkimuksia vai voidaanko tarvittavasta tuesta päättää sillä hetkellä käytettävissä olevan tiedon pohjalta.

Oppimisvalmiuskartoitus ei yksinään mittaa lapsen oppimisvalmiutta ja tuen tarvetta, vaan lisäksi tarvitaan tietoa myös lapsen tunne-elämän kehityksestä sekä tiedon käsittelyn taidoista ja sosiaalisesta kehityksestä. Myös oppilaan toimimista opetuskielillä arvioidaan. Esiopetusryhmien henkilöstön ja huoltajien kesken käydyt keskustelut edellä mainituista asioista ovat tärkeitä arvioinnissa. Lisäksi esiopetusryhmissä käytettäviä havainnointi- ja arviointimenetelmiä hyödynnetään monipuolisesti. Eskari–1.lk nivelvaiheen erityisopetusta tukee se, että esiopetusryhmät sijaitsevat koulun tiloissa. Sekä varhaiskasvatuksen erityisopettaja että koulun erityisopettaja ohjaavat tarvittaessa pienryhmiä esimerkiksi oppimisvalmiuksien tai työskentelytaitojen tukemiseksi. Nivelvaiheyhteistyön myötä karttuva oppilaantuntemus mahdollistaa tuen ja erityisopetuksen järjestämisen tarkoituksen mukaisella tavalla, ennakoivasti ja oikea-aikaisesti.

Toisen luokan kevätlukukaudella siirryttäessä alkuopetuksesta kolmannelle luokalle, arvioidaan oppilaan kielellisiä taitoja ja lukemaan oppimisen kehitystä tarkemmin. Kaksikielisyys oppilaan arjessa voi aiheuttaa suuriakin eroja lukemaan oppimisen tahdissa, ja tästä syystä tukiratkaisut kielikylpyluokilla vielä alakoulussa ovat hyvin yksilöllisiä. Tärkeä nivelvaihe on alakoulusta yläkouluun siirtyminen. Ala- ja yläkoulun välinen siirtopalaveri järjestetään erityisopettajien, kielikylpyopettajien sekä äidinkielen opettajien kesken. Siirtopalaverin sisällöstä ja ajankohdasta tiedotetaan huoltajia etukäteen. Siirtopalaverissa välitetään tiedot, jotka liittyvät olennaisesti oppilaan oppimiseen ja muuhun koulunkäyntiin. Pedagogiset asiakirjat siirtyvät Wilman kautta yläkoululle oppilastietojärjestelmän kautta. Siirtopalaverissa käsiteltäviä, oppilaan oppimiseen kuuluvia taitoja ovat kielelliset taidot, luetun ymmärtämisen taidot, kirjoittaminen ja tekstin tuottaminen, vieraiden kielten osaaminen sekä matemaattiset taidot. Näiden lisäksi nivelvaihetapaamisessa välitetään tiedot mahdollisista sosiaalisista haasteista, tarkkaavaisuuden pulmista sekä itsesäätelyn taidoista, joiden voidaan nähdä vaikuttavan suoraan tai välillisesti oppilaan oppimiseen. Nivelvaihetapaamisessa luovutetaan yläkoulun edustajille erityisopettajan tekemien ja tulkitsemien normeerattujen testien tulokset.

Kaksikielinen opetus päättyy Kokkolassa perusopetuksen päättyessä. Oppilailla on mahdollisuus tehdä yleinen kielitutkinto. Yleiseen kielitutkintoon osallistuvien oppilaiden osalta erityisopettaja tekee jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvät lausunnot lukivaikeudesta (Kokkolan kaupungin linjaus) ja harkinnanvaraiset lausunnot niille, joilla on aiemmin todettu lukivaikeus. Elokuun alussa pidetään siirtopalaverit toisen asteen oppilaitosten kanssa.

9.3 Suomen kielen kehittymisen arviointi ja tuki

Kaksikielisessä alkuopetuksessa lukemisen tekniikka opetetaan opetuskielillä. Äidinkielen tunneilla keskitytään muiden äidinkielen oppiaineen sisältöjen omaksumiseen. Tarvittaessa oppilaiden kanssa harjoitellaan jaksoittain lukemisen tekniikkaa myös suomen kielellä esimerkiksi opettajan tarjoamana tukiopetusjaksona. Lukemaan oppimista seurataan alakoulussa vuosittaisilla erityisopettajan teettämillä kartoituksilla. Oppilaat, joiden lukemaan oppiminen on hitaampaa, ohjataan erityisopetukseen. Erityisopetuksessa lasten lukemaan oppimista tuetaan suomen kielen lukutekniikkaa äänne- ja tavutekniikkaa harjoittelemalla jo ensimmäiseltä luokalta lähtien.

Neljännellä luokalla arvioidaan tarkemmin oppilaiden lukusujuvuutta sekä lukemisen ymmärtämistä. Lukemisen perustekniikan hallinnan heikkous (ts. lukivaikeus) vaikeuttaa luetun ymmärtämistä ja lukemalla oppimista. Lukemisessaan hitaalla tai virheitä tekevällä oppilaalla ei aina ole haasteita luetun ymmärtämisessä. Toisaalta sujuvasti ja virheettömästi lukeva lapsi saattaa kohdata vaikeuksia yrittäessään ymmärtää lukemaansa. Vaikeuksien taustalla saattaa olla sanavaraston pienuus, vaikeus hyödyntää tekstin sisällöllisiä ja kieliopillisia vihjeitä, käsitteellisen ajattelun vaikeus, heikko päättelykyky tai muistiin liittyvät ongelmat. Tekstin ymmärtäminen edellyttää huomion jakamista tarkkaan lukemiseen ja sisällön ymmärtämiseen. Aktiivinen suuntautuminen

tekstiin on usein vaikeaa, vaikka muissa taidoissa ei olisikaan erityisiä puutteita. Sitä voidaan kuitenkin harjoitella mm. vahvistamalla toiminnanohjauksen taitoja ja tarkkaavaisuuden kohdentamista.

Kuudennen luokan keväällä erityisopettaja pitää kaikille kuudesluokkalaisilta luetun ymmärtämistä sekä matemaattisia taitoja kartoittavat normeeratut testit. Testien tuloksien sekä oppilaantuntemuksen perusteella osalle voidaan tehdä yksilökohtaiset ja kattavammat luki-taitoja, oppimisvalmiuksia ja/tai aritmeettisia taitoja mittaavat testit. Tällöin oppilaan kanssa käydään myös keskustelu hänen tuloksistaan. Mikäli oppilaalla todetaan lukivaikeuksia, kirjoitetaan lausunto lukivaikeudesta Wilmaan ja tieto siirtyy yläkouluun.

Suomen kielen luku- ja kirjoitustaidon kehittymisen seuranta jatkuu yläkoulussa. Yläkoulun alussa kaikille oppilaille teetetään Niilo Mäki instituutin digilukiseulat. Tulosten perusteella joillekin oppilaille teetetään myös yksilöllisiä lukitestejä. On mahdollista, että kaksikieliseen opetukseen osallistuneilla oppilailla näkyy yläkoulun alussa vielä viivästymää äidinkiellällä lukemisessa ja kirjoittamisessa, sillä alakoulun alkuvaiheessa opetuksen pääkielenä on ollut joko englanti tai ruotsi. Perusopetuksen päättövaiheessa yhdeksännellä luokalla lukitestit uusitaan ja lausunnot päivitetään jatko-opintoja varten.

Yläkoulun aikana lukitestejä tehdään myös silloin, kun aineenopettajille herää huoli oppilaan lukitaidoista tai oppimisesta. Erityisopettaja tekee yhteistyötä aineenopettajien sekä luokanvalvojan kanssa. Erityisopettajat antavat samanaikaisopetusta tai osa-aikaista erityisopetusta pienryhmässä. Erityisopettajat auttavat myös aineenopettajia tarvittaessa oppilaan osaamisen perusteella sopivien oppimismateriaalien valitsemisessa. Yläkoulun erityisopettaja ja aineenopettajat arvioivat tukea saavien oppilaiden oppimisen tuen tarvetta koko yläkoulun ajan.

9.4 Huoltajien tuki

Huoltajat sitoutuvat hakeutuessaan kaksikieliseen opetukseen tukemaan lapsensa äidinkielen taitojen kehitystä koko lapsen koulupolun ajan. Huoltajien tehtävänä on tarjota koko lapsen koulupolun ajan yläkoulun loppuun asti suomenkielistä tukea lapsen ikä- ja kehitystaso huomioiden.

Lukemisen harrastuneisuus ja kielellisen tietoisuuden tukeminen mahdollistavat äidinkielen ja kaksikielisen opetuksen laajemman omaksumisen. Aikuinen keskustelee ja tarjoaa monipuolista kielellistä mallia, ja siten tukee lapsen kielellistä kehitystä sanavarastoa ja kerrontataitoja laajentaen. Huoltajan tehtävänä on tarjota lapselle säännöllisesti monipuolisia suomenkielisiä lukukokemuksia. Lapsen opittua lukemaan, lukemiseen kannustaminen on tärkeää, jotta oppilaan lukusujuvuus ja tekstin ymmärtämisen taidot suomen kielellä kehittyisivät.

Nuoren tarve huoltajien tuelle jatkuu yläkoulussa. Huoltajien tehtävänä on varmistaa, että nuori lukee erilaisia kirjoja sekä äidinkiellällä että kaksikielisen opetuksen toisella kielellä. Näin varmistetaan oppilaan molempien kielten tekstimaailmojen vahvistumisen. Yläkoulussa oppiaineitten sisällöt muuttuvat abstraktimmiksi kuin alakoulussa ja oppimiseen vaaditaan monipuolista kielitaitoa ja kykyä ymmärtää, päätellä ja oppia kaksikielisesti. Nuori tarvitsee tukea etenkin sanavaraston ja abstraktin ajattelutaitojen kehittymiseen molemmilla kielillä.

9.5 Kielikyllyn purkamisen perusteet ja prosessi

Yhteistyössä huoltajien, opettajien ja moniammatillisten toimijoiden kesken arvioidaan oppilaan saamaa tukea ja sen riittävyyttä. Samalla tarkastellaan oppilaan oppimishistoriaa ja sitä, onko tarvetta siirtyä yksikieliseen opetukseen. Oppilaan kuormittuvuutta ja kykyä toimia kaksikielisesti arvioidaan suhteessa oppimisvaikeuksiin, toiminnanohjauksen taitoihin, neuropsykiatrisiin haasteisiin, sosiaalisiin ja vuorovaikutuksellisiin taitoihin, ja kodin tukeen. Arvioinnissa painottuu lapsen etu oppimisen näkökulmasta.

Jos oppilaalla on vahvoja kielellisiä haasteita, kielikyllyn purku on ensisijainen tukimuoto. Tavoiteltavaa on olla purkupäätöksissä proaktiivinen, jotta mahdollistetaan oppilaan kielellisten ja kognitiivisten taitojen ehyt

kehittyminen omalla äidinkielellä, ja sosiaalinen sopeutuminen. Mikäli oppilas ohjautuu pois kaksikielisestä opetuksesta, ensisijainen koulupaikka on oppilaan lähikoulu. Purkutapahtumissa oppilas voi siirtyä sekä yleisopetukseen että pienryhmään.

10 Yhteistyö kotien ja huoltajien kanssa

10.1 Yleistä kodin ja koulun yhteistyöstä kaksikielisessä opetuksessa

Kodin ja koulun yhteistyön turvaamiseksi huoltajille tarkoitettu tiedotus ja keskeiset asiakirjat tulee olla saatavana koulun perusopetuslain mukaisella opetuskielellä sekä tarpeen mukaan myös koulun muulla tai muilla opetuskielillä. Oppilaan edun mukaista on, että kodin ja koulun yhteistyö jatkuu koko esi- ja perusopetuksen ajan.

Oppilaan siirtyessä alaluokilta yläluokille opetus muuttuu ainekohtaiseksi ja kielikylpykielellä opetettavissa aineissa käytetään jo abstraktimpaa sanastoa. On tärkeää, että koti tukee oppilaan myönteistä asennoitumista kielikylpykielellä oppimiseen. Oppilas tarvitsee tavallista enemmän kodin tukea ja apua esimerkiksi läksyjen tekemisessä ja opiskelurutiinien ylläpitämisessä. Äidinkielellä opetettavissa aineissa tarvitaan hyvää suomen kielen taitoa, tällöin myös kodin tuki lukemisen tärkeydestä korostuu.

10.2 Yhteistyö kotien kanssa kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Kun lapsi on saanut paikan kielikylvyssä/laajamittaisessa kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa, perheille järjestetään tutustuminen päiväkodilla ennen toiminnan alkamista. Tässä vaiheessa keskustelu käydään lapsen omalla äidinkielellä (tunnekieli).

Päikky-ohjelma toimii sähköisenä viestikanavana kodin ja varhaiskasvatuksen välillä. Kyselyt, tiedotteet, kuukausi- ja viikkosuunnitelmat, henkilökohtaiset viestit, varhaiskasvatussuunnitelmat (vasu), lapsen esiopetus suunnitelmat (leops) ja muut pedagogiset asiakirjat kirjataan Päikkyyn. Varatut hoitoajat ja -päivät vaikuttavat toiminnan suunnitteluun sekä henkilökunnan mitoittamiseen.

Päivittäiset kohtaamiset huoltajien kanssa ovat pohjana luottamukselliselle yhteistyölle. Siinä käydään läpi avoimesti keskustellen lapsen kuulumiset.

Toimintakauden aikana käydään vasu-/leopskeskustelut lapsen ja huoltajien kanssa 1-2 kertaa toimintakauden aikana. Syksyn keskustelussa käydään läpi lapsen vahvuudet, kasvuun ja kehitykseen liittyvät asiat sekä mahdolliset tuen tarpeet. Sovitaan yhdessä lapselle tavoitteet toimintakaudelle. Kevään keskustelussa arvioidaan tavoitteiden toteutuminen ja sovitaan lapsen tavoitteista siirryttäessä esiopetukseen/perusopetukseen. Järjestetään myös vuosittaiset oman ryhmän vanhempainillat, joissa käydään läpi toimintaan liittyviä ja ajankohtaisia asioita.

Tärkeä yhteistyömuoto on huoltajien/perheiden osallistaminen ja toiveiden huomioiminen yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Lapsi on kaiken yhteistyön keskiössä. Esimerkkinä osallistamisesta ovat pienet kotiin annettavat tehtävät, joihin koko perhe voi osallistua.

10.3 Yhteistyö kotien kanssa kaksikielisessä perusopetuksessa alakoulussa

Vanhempainiltoja järjestetään vuosittain. Ensimmäisen luokan vanhempainilta pidetään lukukauden alussa, oppilaat ovat päässeet tutustumaan kouluun ja omaan opettajaan jo esikouluvuoden lopulla. Vanhempainilloissa keskustellaan luokka-astetta koskevista asioista, kaksikielisen – ja kielikylpyopetuksen kieliä koskevista erityispiirteistä ja toimintatavoista, huoltajien roolista oppilaan koulunkäynnin tukemisessa sekä muista

ajankohtaisista asioista. Vanhempainillassa vanhemmat pääsevät tutustumaan oman luokan opettajaan, luokan äidinkielen opettajaan sekä koulun erityisopettajiin.

Vanhempia tavataan arviointikeskusteluissa sekä tarvittaessa muissa tapaamisissa. Tapaamisissa voidaan tarvittaessa käyttää tulkkausta. Luokanopettaja tiedottaa luokan tapahtumista Wilma-viestien kautta. Wilma on koulun pääasiallinen viestintäkanava, jota opettajat käyttävät yhteiseen ja yksilölliseen tiedottamiseen. Puhelinkeskustelut ovat myös mahdollisia.

10.4 Yhteistyö kotien kanssa kaksikielisessä perusopetuksessa yläkoulussa

Kielikylpykielellä opetettavien aineiden kohdalla on oleellista, että koti on tietoinen sekä oppiaineen että abstraktimman kielitaidon tavoitteista osana peruskoulun päättöarviointia. Kodin tuki yläkoulun aikana korostuu oppilaan kohdatessa haasteita oppiaineiden sisältöjen ja oppimateriaalien vaikeutuessa. Kodin arvostus kielikylpykieltä kohtaan tukee oppilasta kielen omaksumisessa ja lisää motivaatiota opiskeluun. Yläluokilla oppilas siirtyy päivän aikana usean eri oppiaineen opetukseen, jolloin oppilaalta odotetaan entistä enemmän itsenäistä opiskelua päästäkseen tavoitteisiinsa.

Kodin ja koulun yhteydenpito tapahtuu pääasiallisesti Wilmassa. Wilmassa näkyy reaaliajassa koulun tapahtumat, tuntipäiväkirjat, läksyt ja kokeet. Opettajan laittamat tuntimerkinnät antavat tietoa oppilaan tuntityöskentelystä. Näistä tuntimerkinnöistä on hyvä keskustella kotona. Ohjaava palaute mahdollistaa oppilaan kasvun tukemisen ja kehittymisen.

Arviointikeskustelut pidetään 7- ja 8-luokilla, jolloin oppilaan edistymistä arvioidaan yhdessä huoltajien kanssa. Erityisopettaja on tarvittaessa mukana. Varhainen puuttuminen myös yläluokilla on tärkeää oppilaan tukemisessa, ja siihen tarvitaan avointa ja rakentavaa keskustelua kodin ja koulun välillä.

Yhteistyöhön huoltajien kanssa sisältyvät vanhempainillat, huoltajien tapaamiset, arviointikeskustelut, puhelut, lukilausunnoista tiedottaminen ja muut oppimista tukevat ratkaisut.

11 Kaksikielisen opetuksen vuosikello & tapahtumat

Ruotsin kielikylpy 5-vuotiaat

Ensimmäisinä viikkoina tutustumme uuteen kieliympäristöön ja toisiimme.

Syyslukukauden teemat:	Kevätlukukauden teemat:
- Venetsialaiset - Värit - Minä ja perhe - Syksy - Isänpäivä - Lucia - Joulukuu - Joulujuhla	- Talvi - Ystävänpäivä - Pääsiäinen - Kevät - Pitkäkestoinen teema, jonka aihe vaihtelee vuosittain, kulminoituu kevätjuhlaan - Vappu - Äitienpäivä - Kevätjuhla

- Opitaan kohdekieltä leikin kautta
- Keskitymme kohdekielemme kulttuuriin
- Teematyöskentely voi olla pitkä- tai lyhytkestoinen
- Keskitymme laajemmin teemoihin liittyvään sanastoon
- Esiopetusvalmiuksien keskeisimmät harjoittelukohteet; sosiaaliset taidot, kielelliset taidot, ryhmässä toimimisen taidot
- Retket (luonto, kaupungin tarjoamat kohteet, kirjasto, museo, kirkko, teatteri, konsertit)
- Esiopetukseen tutustuminen - teemme vuoden mittaan yhteistyötä ruotsin kielikylpy esikoulun kanssa.

Ruotsin kielikylpy - Esiopetus

Syyslukukauden teemat:	Kevätlukukauden teemat:
- Venetsialaiset - Minä ja kotikaupunkini Kokkola - Liikennekasvatus - Syksy - Isänpäivä - Lucia - Joulukuu - Joulujuhlat - Ruotsinkieliseen kulttuuriin liittyvät muut juhlat esim. Rapujuhlat, Melodifestival, Ruotsalaisuuden päivä, kuninkaalliset	- Talvi - 112-päivä - Ystävänpäivä - Kevät - Pääsiäinen - Pitkäkestoinen teema, jonka aihe vaihtelee vuosittain - Vappu - Äitienpäivä - Kevätjuhla

- Lisäksi tutustumme aakkosiin, numeroihin, kuukausiin ja päivämääriin. Sadut, lorut ja musiikkikasvatus on keskeinen osa toimintaa.
- Opitaan kohdekieltä leikin kautta
- Keskitymme kohdekieliemme kulttuureihin
- Teematyöskentely voi olla pitkä- tai lyhytkestoinen
- Keskitymme laajemmin teemoihin liittyvään sanastoon
- Vahvistetaan jo opittua
- Kouluvalmiudet, joihin kuuluvat: karkea- ja hienomotoriset taidot, ryhmässä toimiminen, kuunteleminen, sosiaaliset taidot, kielelliset-, luki- ja matemaattiset taidot (tutustuminen käsitteisiin)
- Retket (luonto, kaupungin tarjoamat kohteet, kirjasto, museot, kirkot, teatteri, konsertit)
- Koulun tutustuminen – teemme vuoden mittaan yhteistyötä r-luokkien kanssa.
- Liikuntakasvatus

Englannin laajamittainen opetus 5-vuotiaat



Englannin laajamittainen opetus - Esiopetus



12 Koordinaatioryhmä, kehittämistyö ja osaamisen kehittäminen

Kaksikielisen opetuksen suunnittelu ja toteutus edellyttää systemaattista yhteistyötä ja vuoropuhelua varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, alakoulun sekä yläkoulun kesken. Myös eri oppiaineita opettavien opettajien, erityisopettajien, koulun johdon ja koulun muun henkilöstön yhteistyö on keskeistä.

Kokkolassa on tehty kehittämistyötä henkilökunnan yhteistyön vahvistamiseksi, tästä esimerkkinä mm. koordinaatioryhmän perustaminen ja säännölliset kehittämisiltapäivät. Lisähuomiota ja organisointia tarvitaan jatkossa erityisesti kunkin yksikön sisäiseen tiedottamiseen ja oman yksikön arjen käytäntöjen kehittämiseen ja niiden ylläpitämiseen.

Kaksikielisen opetuksen koordinaatioryhmä

Kokkolassa toimii Kaksikielisen opetuksen koordinaatioryhmä, jossa on edustus varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta, alakoulusta, yläkoulusta ja sivistyskeskuksen opetuspalveluista. Ryhmän muodostavat varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yksikön johtaja sekä kaksi opettajaa, alakoulun rehtori ja kaksi opettajaa, yläkoulun rehtori ja kaksi opettajaa sekä kaupungin sivistyskeskuksesta kasvun ja oppimisen tuen päällikkö ja kehittämiskoordinaattori. Ryhmän opettajajäsenistä puolet edustavat ruotsin kielikylpyopetusta ja puolet englannin laajamittaista kaksikielistä opetusta.

Koordinaatioryhmä kokoontuu neljä kertaa lukuvuoden aikana, kaksi kertaa syyslukukaudella ja kaksi kertaa kevätlukukaudella. Kokouksissa käsitellään mm. kaksikielisen opetuksen opetussuunnitelma-asioita, kehittämisen kohteita, kaksikielisen opetuksen toiminnan arviointia, koulutuksia ja muita ajankohtaisia asioita. Koordinaatioryhmän kokousten asialistat ovat nähtävillä kaksikielisen opetuksen sähköisessä Teams-ryhmässä koko kaksikielisen opetuksen henkilökunnalle.

Säännölliset kehittämisiltapäivät

Kokkolassa järjestetään vuosittain kaksi kehittämisiltapäivää, joihin kutsutaan kaikki kaksikielisen opetuksen parissa työskentelevät henkilöt. Syksyn tilaisuus järjestetään lokakuussa Kiviniityn yläkoulun tiloissa ja kevään tilaisuus järjestetään huhtikuussa Hollihaan alakoulun tiloissa. Koordinaatioryhmä valmistelee kunkin kehittämisiltapäivän teeman ja työskentelytavat. Kaksikielisten ohjelmien kasvattajat ja opettajat osallistuvat kehittämisiltapäivien teemojen valintaan.

Kehittämisiltapäivät toteutetaan alakoulun ja yläkoulun opettajien yhteissuunnittelutyöajalla (ys-aika). Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen työntekijöille varhaiskasvatusyksikön johto pyrkii tekemään järjestelyt siten, että työntekijät voivat osallistua kehittämisiltapäiviin työajalla.

Yksiköiden tiimirakenteet ja opettajien yhteistyö

Varhaiskasvatuksessa keskeinen osa yhteistyötä ovat tiedonsiirtopalaverit ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa tehtävä yhteistyö. Varhaiskasvatuksen henkilökuntaa siirtyy ryhmän mukana esiopetukseen. Tiimissä työskentelee yksi varhaiskasvatuksen opettaja ja kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa.

Esiopetuksessa keskeinen osa yhteistyötä ovat tiedonsiirtopalaverit ja erityisopettajan kanssa tehtävä yhteistyö. Esiopetuksen tiimissä työskentelee kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa ja yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa toteutetaan säännöllisesti tiimisuunnittelua ja opettajilla on pedatiimit, joissa suunnitellaan oman ryhmän toimintaa ja yhteistä pedagogista toimintaa.

Yläkoulussa on tarvetta jatkossa organisoida englanniksi ja ruotsiksi opettavien opettajien säännöllisiä palavereja, joissa kehitetään koulun omaa pedagogista toimintaa.

Henkilöstön osaamisen kehittäminen

Kokkolan kaksikielisten ohjelmien kasvattajat ja opettajat voivat osallistua valtakunnallisiin kaksikielisen opetuksen seminaareihin, koulutuksiin ja webinaareihin. Kokkolassa järjestetään tarvittaessa ja täydennyskoulutusresurssien salliessa myös paikallisia koulutuksia, jotka liittyvät kaksikielisen opetuksen pedagogiikkaan ja menetelmiin.

Lukuvuoden 2025-2026 osaamisen kehittämisen painopisteitä ovat kielitietoinen opetus ja kieliprofiilin luominen eri vuosiluokille. Yläkoulussa opettajat työstävät yhdessä kaksikielisten ohjelmien oppimisen arviointiin liittyviä käytänteitä. 7-9 luokilla tarvitaan henkilöstölle myös koulutusta liittyen akateemisen sanaston käyttöön ja kielen rakenteisiin.

Kokkolan kaksikielisten ohjelmien kasvattajista ja opettajista suuri osa täyttää Opetushallituksen asettamat opetushenkilöstön kielitaitovaatimukset ([OPH: opetuskielen hallinnan osoittaminen](#)). Kaksikielisten ohjelmien opettajat voivat saavuttaa muodollisen pätevyyden myös suorittamalla yleisen kielitutkinnon ylimmällä tasolla (YKI-kielikoe). Hankerahoituksen turvin yläkoulun opettajat ovat suorittaneet ylimmän tason YKI-kielikokeita.

13 Sisäinen ja ulkoinen viestintä & yhteistyö sidosryhmien kanssa

Sisäinen viestintä

Sisäinen viestintä ja tiedottamien kaksikielisen opetuksen toimijoille tapahtuu pääsääntöisesti kaupungin sisäisellä sähköpostilistalla kaksikielien.opetus@edu.kokkola.fi. Lisäksi kaksikielisen opetuksen kaikilla toimijoilla on yhteinen Teams-ryhmä, johon kootaan mm. ajankohtaisia tiedotteita, materiaaleja, tietoja koulutuksista ja kehittämishankkeista. Teams -ryhmässä jaetaan vinkkejä, materiaaleja ja hyviä käytänteitä opetushenkilökunnan kesken. Lisäksi kaupungin sisäisessä intrassa Horsisontissa tiedotetaan varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja koulujen henkilökunnalle esim. täydennyskouluttautumiseen liittyvistä käytänteistä.

Koulujen ja yksiköiden henkilökunnalla ja kaksikielisen opetuksen tiimeillä on lisäksi omat Teams-ryhmät ja yksiköiden sisäiset tiedotuskanavat.

Ulkonen viestintä

Kokkolan kaksikielisestä opetuksesta tiedotetaan varhaiskasvatuksen ja opetuspalvelujen verkkosivuilla. Kaksikielisen opetuksen valintakriteerit ovat julkisesti esillä [varhaiskasvatuksen sivuilla](#). Ajankohtainen tieto hakuajoista ja huoltajille suunnatuista infotilaisuuksista päivitetään varhaiskasvatuksen verkkosivuille vuosittain.

[Hollahaan](#) koulun ja [Kiviniityn](#) koulun verkkosivuilta sekä Kokkolan kaupungin verkkosivulta [Kaksikielien opetus ja painotettu opetus](#) löytyvät yleiset kuvaukset kaksikielisestä opetuksesta. Kaikki kaksikielisen opetuksen opetussuunnitelmakirjaukset on koottu sähköiseen ePerusteet-julkaisuun samalla tavoin kuin suomenkielisen opetuksen opetussuunnitelmakirjaukset. Opetussuunnitelmia kokonaisuudessaan ei ole painetussa muodossa, kaikki opetussuunnitelmat (varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus) ovat luettavissa sähköisessä muodossa.

Kaksikielisen opetuksen esittelyvideoon voi tutustua kaupungin verkkosivuilla tai Kokkolan kaupungin Youtube-kanavalla. <https://youtu.be/qFs3qnfZSII>

Varhaiskasvatuksen suunnitelma löytyy kaupungin verkkosivuilta ([varhaiskasvatussuunnitelma](#)). Kokkolan esiopetuksen opetussuunnitelma löytyy ePerusteista ([esiopetussuunnitelma](#)). Kokkolan perusopetuksen opetussuunnitelma löytyy ePerusteista ([perusopetuksen opetussuunnitelma](#)), samoin kaksikielisen opetuksen täydennetyt opetussuunnitelmakirjaukset ([kaksikielisen opetuksen järjestäminen](#)).

Yhteistyökumppanit

Kokkolan kaupunki on mukana kansallisessa kaksikielisen opetuksen verkostossa. Kansallisen verkoston kautta Kokkolan kaksikielisten ohjelmien opetushenkilökunta voi osallistua seminaareihin, webinaareihin, koulutuksiin ja verkostokokouksiin sekä hyödyntää verkoston kautta jaettavaa materiaalia ja tutkimustietoa sekä osallistua kaksikielisestä opetuksesta käytävään valtakunnalliseen keskusteluun. Kokkolan kaupungin osalta verkoston toiminnan yhteyshenkilönä on opetuspalvelujen kehittämiskoordinaattori.

Kokkolan kielikylpyopetuksen opettajat osallistuvat Åbo Akademin Vaasan kielikylpy-yksikön järjestämiin kielikylpyopettajien koulutuspäiviin sekä kielikylpyverkoston järjestämiin tapaamisiin ja koulutuksiin.

Immersion ry eli kielikylpylasten vanhempainyhdistys on tärkeä arjen yhteistyökumppani. Immersion ry järjestää iltapäivätoimintaa 1-2 luokan oppilaille Hollihaan alakoululla

14 Asiakirjan arviointi

Kaksikielisen opetuksen koordinaatioryhmä vastaa tämän asiakirjan säännöllisestä arvioinnista. Joka lukuvuosi syyslukukauden ensimmäisessä kokouksessa koordinaatioryhmä keskustelee ja päättää tavoista, joilla kunakin vuonna asiakirjan arviointia suoritetaan. Arvioinnin keskiössä ovat tässä asiakirjassa kuvatut käytänteet, toimenpiteet ja periaatteet ja niiden toteutuminen käytännössä.

Arvioinnissa voidaan käyttää esim. kaikille kaksikielisen opetuksen toimijoille suunnattuja Webropol/Forms -kyselyjä. Arviointitietoa kerätään myös oppijoilta ja heidän huoltajiltaan. Arviointia tehdään kehittävän arvioinnin periaatteiden mukaisesti eli arvioinnin tulosten pohjalta suunnitellaan kehittämistoimenpiteitä, joilla pyritään toiminnan laadun kohentamiseen. Arviointitiedon avulla pyritään tunnistamaan havaittuja epäkohtia ja voidaan kohdentaa kehittämistoimenpiteitä havaittujen kehittämistarpeiden mukaisesti.

